23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002 ՇԱԲԱԹ 215 (2660)

Ազգ
Azg
armenian daily

Փաուելը չի վախենում ամառային պատերազմից

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ պետական քարտուղար Քոլին Փաուելը հինգշաբթի հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ը կարող է պատերազմ վարել Իրաքի դեմ եւ ամռանը, եթե Սադդամ Հուսեյնը մինչ այդ չխախտի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի բանաձեւը: Ինչպես Փաուելը հայտարարել է CBS հեռուստաալիքին տված հարցազրույցում, «ԱՄՆ-ը ամռանը մի քանի պատերազմներ է վարել, եւ մեր զինված ուժերի գործողությունները եղել են շատ արդյունավետ, հատկապես գիշերը, երբ ավելի զով է»: Կանխավ ԱՄՆ-ում եւ նրա սահմաններից դուրս կասկածներ էին արտահայտվել Իրաքի դեմ շոգ եղանակին պատերազմ վարելու ԱՄՆ զորքերի ընդունակության առնչությամբ: «Ռոյթեր» գործակալության համաձայն, «Փոթորիկ անապատում» գործողության ժամանակ 1991 թվականին հենց շոգն էր ԱՄՆ զորքերի հիմնական խնդիրը, որ հանգեցնում էր տանկերի եւ սարքավորման խափանման:

ՊՐԱՀԱ

ՆԱՏՕ-ին անդամակցելը չի դրված Հայաստանի օրակարգում

Մեր ունկնդիրները նաեւ ձեր ընտրողներն են, ասաց «Ազատություն-Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի նախագահ Թոմ Դայնը Հայաստանի նախագահին

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
«Օրեր»
Հատուկ «Ազգի» համար, Պրահա

ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովը պատմական էր, քանի որ մի շարք փաստաթղթեր ընդունվեցին, որոնք նախանշում են ՆԱՏՕ-ի հետագա գործունեությունը: Այս հայտարարությունն արեց Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը՝ երեկ Պրահայում «Ազատություն -Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ, ավելացնելով, որ դրանք իրենց նշանակությունը կունենան նաեւ տարածաշրջանի վրա, այդ թվում Հայաստանի արտաքին քաղաքականության վրա: Բայց նախագահի կարծիքով, ՆԱՏՕ-ին անդամակցության հարցը չի դրված Հայաստանի արտաքին քաղաքականության օրակարգում:

Նոյեմբերի 22-ի առավոտյան եվրատլանտյան գործընկերության խորհրդի անդամ երկրների ղեկավարների նիստում ելույթ ունեցավ նաեւ Հայաստանի նախագահը, որն իր 3 րոպեանոց անգլերենով կարդացված ելույթում հիմնականում կարեւորեց ՆԱՏՕ-ի շրջանակներում համագործակցությունը, սեպտեմբերի 11-ից հետո իրականացվող հակաահաբեկչական գործողությունները եւ Հայաստանի դիրքորոշումը՝ ներդրում ունենալ հակաահաբեկչական կոալիցիայում:

Նախագահը նշեց նաեւ, որ Հայաստանը խորացնում է իր հարաբերությունները ՆԱՏՕ-ի հետ: 2003 թվականին առաջին անգամ Հայաստանում պետք է ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններ անցկացվեն: Այդ նպատակով արդեն իսկ ստեղծվում է խաղաղարար գումարտակ միջազգային խաղաղապահ ծրագրերին մասնակցելու համար: Նախագահը ողջունեց նաեւ Ռուսաստան-ՆԱՏՕ հարաբերությունների սերտացումը, համարելով որ դա դրական նշանակություն կունենա նաեւ Հայաստանի համար: Ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ին, ապա նա «մասնակից պետությունների անվտանգությունն ապահովող համակարգից վերածվում է ընդհանուր արժեքների գոտին պահպանող համակարգի»:

Տես էջ 2

ԼԻՍԱԲՈՆ

Մոսկվան կողմ է Մինսկի խմբի ներկայիս ֆորմատի պահպանմանը

ԼԻՍԱԲՈՆ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանը կողմ է արտահայտվում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գծով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ներկայիս ֆորմատի պահպանմանը: Այս մասին Լիսաբոնում հայտարարել է Ռուսաստանի արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը՝ ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Պորտուգալիայի արտաքին գործերի նախարար Անտոնիո Մարտինես դա Կրուզի հետ կոնսուլտացիաների ավարտից հետո:

Պորտուգալացի գործընկերները, ինչպես նշել է Վ. Տրուբնիկովը, բավականին լավ են պատկերացնում այն բարդությունները, որ կան Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման ճանապարհին: Ռուսաստանը հույս ունի, որ չեն ստեղծվի «այդ խնդրի լուծման ոչ մի լրացուցիչ բանաձեւեր»: Գործող «եռյակի» շրջանակում, որի մեջ մտնում են Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան, «արդեն հղկված են համատեղ աշխատանքի ձեւերը, գտնված է ընդհանուր լեզու եւ ընդհանուր ըմբռնում», - ընդգծել է նա: Ռուսաստանի ԱԳՆ ղեկավարի առաջին տեղակալը հայտնել է, որ Պրահայում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների եւ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների հանդիպումը «խոսում է այն մասին, որ մենք չենք դադարեցնում մեր ջանքերը այդ չափազանց ոչ հասարակ հարցի լուծման ուղղությամբ», - ընդգծել է Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը:

ԱՆԿԱՐԱ

Պետք է պարզել՝ կատարվածը ցեղասպանությո՞ւն էր

Հայտարարել է Էրդողանը

ԱՆԿԱՐԱ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայում հաղթանակ տարած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության ղեկավար Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանին նոյեմբերի 22-ի մամլո ասուլիսի ընթացքում հարց է տրվել այն մասին, թե «արդյոք Թուրքիան կընդունի՞ այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանությունը»:

«Նախ եւ առաջ մենք պետք է պատասխանենք այն հարցին, թե եղե՞լ է արդյոք ցեղասպանություն, թե՞ ոչ: Այս հարցը հնարավոր չէ լուծել առանց հարցի պատասխանը գտնելու», նշել է նա: Սա առաջին դեպքն է, երբ թուրք իշխանավորն ուղղակիորեն չի հերքում Հայոց ցեղասպանությունը:

Մամլո ասուլիսը կազմակերպվել էր Եվրահանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդիի Անկարա կատարած այցի կապակցությամբ, որը նույնպես ներկա էր ասուլիսին: Այն հարցին, թե արդյոք Եվրամիության առաջիկա համաժողովում Թուրքիայի համար կնշանակվի՞ վերջնաժամկետ Եվրամիության անդամակցության բանակցությունների համար, Պրոդին նշել է, որ Թուրքիայում դեռեւս առկա են բացթողումներ, որոնք համահունչ չեն 1993 թ.-ին հրապարակված Եվրամիության անդամակցության կոպենհագենյան չափանիշներին:

Ավստրալիայի վարչապետը եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը դատապարտել են միջազգային ահաբեկչությունը

ՍԻԴՆԵՅ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ավստրալիայի վարչապետ Ջոն Հովարդն այսօր ընդունել է այստեղ այցով գտնվող Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսին: Զրույցի ընթացքում առանձնահատուկ ուշադրություն է նվիրվել խաղաղության եւ անվտանգության համար ահաբեկչության սպառնալիքին: Ընդսմին, կողմերը հանգել են այն միասնական կարծիքին, որ ծայրահեղականությունն ընդհանուր ոչինչ չունի իսլամի, ինչպես նաեւ այլ կրոնական հոսանքների հետ, որոնք լիովին մերժում են բռնությունն ու քարոզում բարու եւ հնազանդության սկզբունքներ: Ողբերգական իրադարձությունները Նյու Յորքում, Ինդոնեզիայի Բալի կղզում, Մոսկվայում եւ շատ այլ քաղաքներում, որոնք արժանի են ամենավճռական դատապարտման, հնարավոր չէ արդարացնել որեւիցե նպատակով, առավել եւս հավատի վկայակոչումներով, ընդգծվել է զրույցի ժամանակ:

Գարեգին Բ-ն, որը տարածաշրջանի մի շարք երկրներ էկումենական ուղեւորություն է կատարում՝ կապված Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի հետ, արդեն այցելել է Թաիլանդ եւ Ավստրալիայից կուղեւորվի Սինգապուր:

Բաքու-Ջեյհանը խոչընդոտվում է Վրաստանի պատճառով

ԲԱՔՈՒ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հայտարարել է, որ շատ ցանկանում է տեսնել իր վրացական գործընկեր Էդուարդ Շեւարդնաձեին՝ կապված վրացական կողմի դանդաղկոտության պատճառով Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի շինարարության հնարավոր դադարեցման հետ: 2.9 միլիարդ դոլար արժողությամբ նավթատարի շինարարությունն իրականացնող «Բրիթիշ փեթրոլիում» ընկերությունը մասնավորապես հայտարարել է. «Մենք տագնապում ենք, որ նավթատարի շինարարությունը կարող է գրաֆիկից հետ ընկնել, քանի որ Վրաստանում դեռեւս չի հաստատվել շրջակա միջավայրի նկատմամբ նավթատարի հնարավոր ազդեցության մասին» որոշումը:

«Մենք այս հարցը պետք է լուծենք մինչեւ նոյեմբերի վերջը: Վրաստանն անում է մի բան, որ դժվար է հասկանալ», ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովին մասնակցելու նպատակով Պրահա մեկնելուց առաջ հայտարարել է Ադրբեջանի տարեց նախագահը:

«ՀԱՏՈՒԿ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ»

Գերեզմանատները հասարակության հայելին են

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

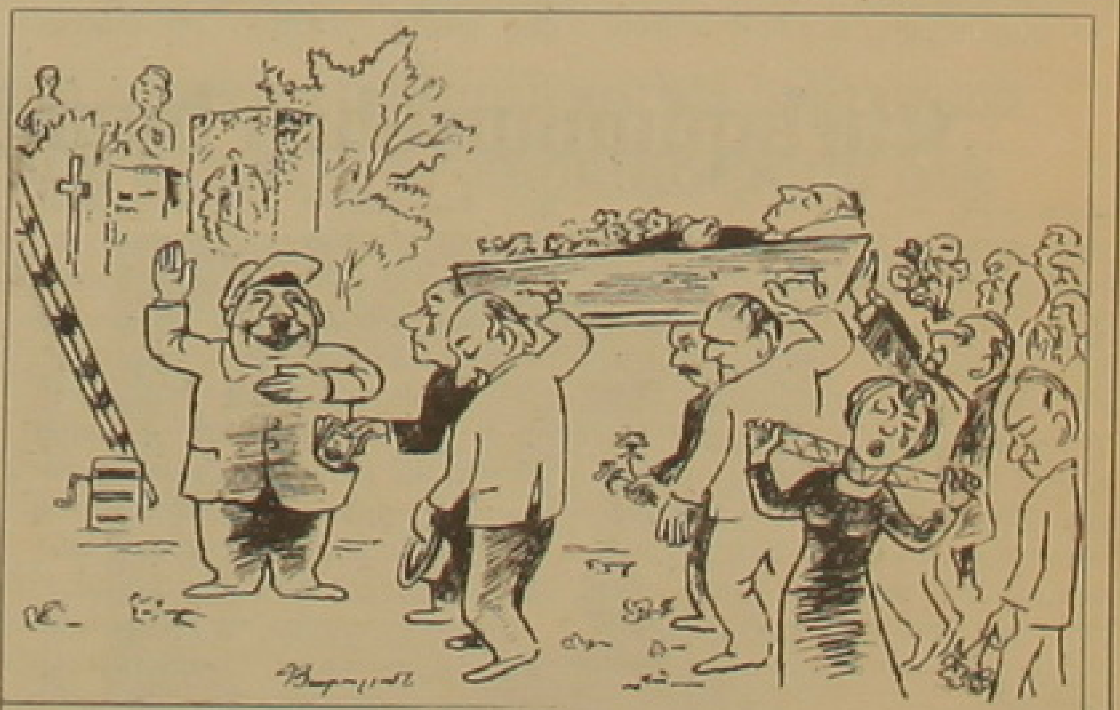

«Սահմանադրական իրավունք» միության նիստերի դահլիճում երեկ տեղի ունեցավ «Գերեզմանատներում հանցագործությունների եւ այլ իրավախախտումների մասին ԶԼՄ-ների հրապարակումներին արձագանքելու պրակտիկան» քննարկումը, որին չէին ներկայացել նախապես հրավիրված ԱԺ պատգամավորները, քաղաքական կուսակցությունների, դատական մարմինների ներկայացուցիչները, իսկ բնակչության հատուկ սպասարկման ՓԲԸ տնօրեն Գառնիկ Աղաջանյանին քննարկումն սկսվելուց մի քանի րոպե առաջ էին քաղաքապետարանից տեղեկացրել: Քննարկումը կազմակերպել էին «Սպառողների միություն», «Օգոստոսի 23. Ազգային դաշինք» եւ «Սահմանադրական միություն» հասարակական կազմակերպությունները:

«Օգոստոսի 23. Ազգային դաշինքի» ղեկավար Պուշկին Սերոբյանը հայտնեց, որ հանրապետության նախագահի աշխատակազմի հետ քննարկման թեման ուսումնասիրվել է եւ շարունակական ընթացք կունենա: «Գերեզմանատները հասարակության հայելին են՝ այնտեղ իշխում են ուժը, փողը, պաշտոնը», ասաց նա, հավելելով, որ անհրաժեշտ է հասարակական կարծիք ձեւավորել եւ պայքարել արատավոր այնպիսի երեւույթների դեմ, ինչպիսիք են թաղման արարողակարգը, հողատարածքի բռնազավթումները, ահռելի հուշարձանները, տեղի համար վճարումները եւ այլն, եւ այլն...

Տես էջ 2

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հայ-ռուսական մշակութային համագործակցության նոր համաձայնագիր

«Հայ եւ ռուս ժողովուրդները մեծ մշակույթի տեր են: Հայկական մշակույթը թե Հայաստանում, թե սփյուռքում ստեղծել է հոգեւոր մեծ արժեքներ, որոնք լուսավորել են դարաշրջանների կյանքի ուղին: Անհրաժեշտ է այսօր երկու ժողովուրդների հոգեւոր հարստությունների պահպանումն ու զարգացումը», երեկ Ռուսաստանի եւ Հայաստանի մշակույթի նախարարությունների միջեւ 3 տարվա համագործակցության պայմանագիր ստորագրելուց հետո ասաց պաշտոնական երկօրյա այցով Հայաստան ժամանած ՌԴ մշակույթի նախարար Միխայիլ Շվիդկոյը: Նա նշեց, որ վերջին երեք տարիներին հայ-ռուսական փոխհարաբերությունները ձեռք են բերել որակապես նոր բնույթ, որը պայմանավորված է երկու երկրների նախագահների սերտ համագործակցությամբ: Հայաստանում «Ռուսական մշակույթի օրեր» վերջին անգամ անցկացվեցին 1996 թ.՝ երկու երկրների համար տնտեսական ծանր ժամանակաշրջանում, սակայն դրանք վերածվեցին իսկական մեծ տոնի: Ըստ նոր համաձայնագրի, Հայաստանում ռուսական մշակույթի օրեր կանցկացվեն 2004 թ.: 2003 թ. հունիսին Հայաստանում եւ Ռուսաստանում տեղի կունենան տոնական համերգներ՝ նվիրված Արամ Խաչատրյանի 100-ամյակին, որին կմասնակցեն սիմֆոնիկ նվագախմբերն ու մենակատարները: Իսկ հոկտեմբերին Ռուսաստանի սիմֆոնիկ նվագախումբը համերգներով հանդես կգա Երեւանում եւ Գյումրիում: Երեւանի Արամ Խաչատրյանի թանգարանը ցուցադրումներ կունենա Գլինկայի անվան երաժշտական թանգարանում: Թանգարանների եւ գրադարանների միջեւ կսկսվի համագործակցություն: Անվանի կինոռեժիսոր Սերգեյ Փարաջանովի 80-ամյակի կապակցությամբ կկազմակերպվեն ցուցահանդեսներ Ռուսաստանում:

Կկազմակերպվեն թատերական հյուրախաղեր, կանցկացվեն համատեղ կոնֆերանսներ, միջոցառումներ: Հայաստանում կանցկացվի ռուսական ֆիլմերի փառատոն: Գիտության եւ կրթության ոլորտում կկազմակերպվեն մասնագետների փոխանակումներ, համատեղ ուսումնասիրություններ ու հետազոտություններ:

Նախարարը մամլո ասուլիսում խոսեց Ռուսաստանի մշակութային գործիչների կյանքի պայմանները բարելավող միջոցառումների, ռուսական ավանդույթների համաձայն վաղ տարիքից երեխաների գեղագիտական դաստիարակության, արվեստագետների արտագաղթի, գրքի շուկայում գների աճի բարձրացման եւ այլ հարցերի մասին: Նա շեշտեց, որ Ռուսաստանում հայ մշակույթի զարգացման համար ստեղծված են լավագույն պայմաններ, գործում են 6 հայկական եւ բազմաթիվ կիրակնօրյա դպրոցներ:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՊՐԱՀԱ

ՆԱՏՕ-ին անդամակցելը չի դրված Հայաստանի օրակարգում

Սկիզբը էջ 1

Անդրադառնալով ղարաբաղյան խնդրին՝ նախագահն ասաց. «Նման կարգավորումը պահանջում է, որպեսզի բոլոր կողմերը ճանաչեն եւ հետազոտեն հիմնահարցի արմատները եւ ոչ թե դրա հետեւանքները: Եթե Ադրբեջանն ընդուներ կարգավորման առաջարկը, արդեն այսօր խաղաղ համաձայնագիրը մասամբ իրագործված

կլիներ»:

Այսօր ՀՀ նախագահը 35 րոպեանոց հանդիպում ունեցավ նաեւ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի հետ, որից հետո, պատասխանելով մեր հարցին, նշեց, թե քննարկել են երկկողմ հարցեր եւ Ղարաբաղի խնդիրը: Հանդիպման արդյունքներից նախագահը գոհունակություն հայտնեց: Վրաստանի նախագահի հետ հանդիպումը չկայացավ:

Պրահայից մեկնելուց առաջ Հայաստանի նախագահը ժամանեց «Ազատություն-Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայան, ուր նրան դիմավորեցին ռադիոկայանի նախագահ Թոմ Դայնը եւ հայկական ծառայության նորանշանակ տնօրեն Հրայր Թամրազյանը:

Ռադիոկայանի նախագահն ու ՀՀ նախագահը հուշանվերներ փոխանակեցին, որից հետո Ռոբերտ Քոչարյանը մակագրեց պատվո հյուրերի գրքում:

Այնուհետեւ նախագահական պատվիրակությունը եղավ հայկական ծառայությունում: Ռոբերտ Քոչարյանն ուղիղ եթերում հարցազրույց տվեց, մասնակցեց մամուլի ասուլիսին: Ողջունելով նախագահ Քոչարյանին՝ «Ազատության» նախագահը նշեց, որ տոկոսային հարաբերությամբ ռադիոկայանի բոլոր ծառայությունների մեջ, իսկ դրանց թիվը հասնում է 25-ի, հայկական ծառայությունը գրավում է առաջին տեղը ունկնդիրների թվով: Այնպես որ, «Մեր ունկնդիրները նաեւ մեր ընտրողներն են», ասաց ռադիոկայանի նախագահ Թոմ Դայնը: Իր հերթին Ռոբերտ Քոչարյանը շնորհակալություն հայտնեց ռադիոկայանին: «Լեգենդար պատմություն ունի, ասաց նա, եւ իր ներդրումն ունի այն հանգամանքում, որ մենք ունենք անկախ պետականություն եւ այդ հանգամանքից ելնելով է, որ միայն բարեկամություն ենք ուզում անել: Շնորհակալություն հրավերի համար»:

«Խոսքի ազատությունը նորաստեղծ պետության համար կարեւորագույն խնդիրներից մեկն է, ժողովրդավարություն ձեւավորելու առաջին անհրաժեշտ պայմանը: Իհարկե, մենք անցումային շրջանում գտնվող երկիր ենք, եւ ամենադժվարը մարդկանց մտածելակերպի փոփոխությունն է: Եվ համոզված եմ, որ այս գործընթացը ճիշտ ուղու վրա է Հայաստանում»:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ինչ փոփոխությունների է ենթարկվելու իր նախընտրական ծրագիրը, նախագահը շեշտեց, որ բավականաչափ տարբեր կլինի այդ ծրագիրը: 1998 թվականին այլ խնդիրներ են եղել, այսօր մի քիչ այլ են, ասաց նա: Հայաստանն այդ ընթացքում դարձել է Եվրախորհրդի անդամ, երկու օր առաջ՝ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ: Դա նշանակում է, որ միջազգային հանրությունը ընդունում է Հայաստանում գոյություն ունեցող շուկայական հարաբերությունները, եւ դա նշանակում է, որ հաջորդ հինգ տարիների ընթացքում պետք է փոխվեն բարեփոխումների որակը, ծավալը եւ հարթությունը, պետք է գործենք ավելի նուրբ: Նախընտրական ծրագրի վրա դեռեւս աշխատում են, հետեւաբար Ռոբերտ Քոչարյանը չցանկացավ ավելի մանրամասնել:

Հանդիպումից հետո հայկական պատվիրակությունը մեկնեց Երեւան:

«Արխա» վճարային համակարգը կայացել է

Ասաց Կենտրոնական բանկի նախագահը

«Արմենիան քարդ» («Արխա») վճարային համակարգը 2 տարեկան է: 2000 թ.-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի եւ 10 առեւտրային բանկերի կողմից ստեղծվեց «Արմենիան քարդ» ՓԲԸ-ն, որի նպատակն էր ստեղծել Հայաստանում պլաստիկ քարտերով էլեկտրոնային վճարումների միասնական համակարգ: Երեկ այս կապակցությամբ տեղի ունեցած շնորհանդեսի ժամանակ ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանն ընդգծեց, որ այժմ արդեն վստահությամբ կարելի է ասել, որ այս վճարային համակարգը կայացել է: Այն ընդգրկում է քարտեր թողարկող եւ սպասարկող 10 առեւտրային բանկեր, հաշվարկային բանկ (Կենտրոնական բանկը), 12 հազար քարտապաններ, 10 բանկոմատներ, 155 առեւտրի, սպասարկման ու կանխիկի տրամադրման կետեր: Մինչեւ 2002 թ.-ի վերջը «Արմենիան քարդ» ՓԲԸ-ն հնարավորություն կստեղծի հայկական բանկերին սպասարկելու աշխարհի ցանկացած երկրում թողարկված VISA քարտեր, իսկ 2003 թ.-ից իրականացնել MASTER CARD համակարգի սպասարկումն առեւտրի կետերում:

ԿԲ նախագահը, որը նաեւ «Արմենիան քարդ» ՓԲԸ խորհրդի նախագահն է, տեղեկացրեց, որ բացի Երեւանից, «Արխա» քարտերը սպասարկվում են Էջմիածնում, Նոր Հաճընում, Արմավիրում, Արտաշատում, Սպիտակում, Ստեփանակերտում, Կապանում: Մոտ ապագայում կընդգրկի Հայաստանի ողջ տարածքը: Շուտով այդ քարտեր ունեցողները հնարավորություն կունենան իրականացնելու կոմունալ վճարումները բանկոմատներով:

«Արխա» համակարգի անդամ բանկերից երեքը՝ «Հայներարտբանկը», «Հայէկոնոմբանկը» եւ «Զարգացման հայկական բանկը» 2002 թ.-ին դարձան MASTER CARD վճարային համակարգի ասոցիացված անդամներ, իսկ երկուսը՝ «Հայգյուղփոխբանկը» եւ «Կոնվերսբանկը» դարձյալ այս տարի դարձան VISA International վճարային համակարգի լիիրավ անդամ:

Շնորհանդեսի ժամանակ Տիգրան Սարգսյանն անդրադարձավ նաեւ իր Մոսկվա կատարած այցելության նպատակներին: Դրանցից առաջինը Միջպետական բանկի ժողովին մասնակցելն էր, որտեղ ընտրվեց բանկի խորհրդի նոր նախագահ, հաստատվեցին կապիտալ ներդրումների ծրագրերը: Հայաստանյան սուբյեկտների առաջարկած վարկային ծրագրերի կապակցությամբ որոշվեց, որ դրանք կիրականացվեն այս եւ հաջորդ տարի: Դրանք կուղղվեն էներգետիկայի, ավիացիայի եւ այլ բնագավառներ: Երկրորդ նպատակը Ռուսաստանի Կենտրոնական բանկի նախագահի հետ հանդիպումն էր, որտեղ խոսվեց ռուսաստանյան կապիտալի Հայաստանի բանկային համակարգում ծավալների ավելացման եւ դրա փոխադարձ վերահսկողության մասին: Այնուհետեւ Ռուսաստանի բանկերի միությունում տեղի է ունեցել «Կլոր սեղան» երկու երկրների բանկերի ղեկավարների մասնակցությամբ: Այստեղ քննարկվել են բոլոր կնճռոտ հարցերը եւ ԿԲ նախագահի հավաստմամբ, լուրջ համաձայնություններ են կայացել համագործակցության հետագա ուղիների մասին:

Ի դեպ, եւս մեկ հիշարժան իրադարձության տարեդարձ է արդեն այսօր: Ինը տարի առաջ ներդրվեց հայկական դրամը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայկական ԲԷՑ-երը կառավարելու է կորեական ընկերություն

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայկական ԲԷՑ-երի նոր սեփականատեր Midland Resources ընկերությունը «Հայէլցանց» ՓԲԸ-ի [illegible] մենեջմենթ իրականացնելու համար ընտրել է կորեական Daewo Engineering ընկերությունը: Ինչպես տեղեկացրին «Հայէլցանցի» լրատվական ծառայությունից, Daewo Engineering-ը իր պարտականությունների կատարմանը ձեռնամուխ կլինի 2003 թ. հունվարի 1-ից:

Գերեզմանատները հասարակության հայելին են

Սկիզբը էջ 1

Պարզվում է, որ Չեյթունի գերեզմանատանն «օրենքով գողերին» հատուկ տեղ է հատկացված գերեզմանատնից [illegible] ղա: Ի դեպ, վերջերս գերեզմանատներից մեկում դրվել է բջջային հեռախոսով խոսող հանգուցյալի հուշարձան՝ քաղքենիության վերջին ճիչը...

Նորագավիթի գերեզմանատանը հարակից 033 հեկտար հողատարածքում ապօրինի հուղարկավորություն է կատարվել, այսինքն զավթվել ու վաճառվել է, իսկ տեղի բնակիչներին այնտեղ տեղ չի հատկացվում: «Մենք փող չունենք վճարելու, դրա համար էլ Երեւանի հարուստներին են վաճառում», բողոքեցին քննարկմանը ներկա 2 նորագավիթցիներ: Պարոն Մերոբյանը պնդեց, որ եթե քաղաքային իշխանությունը լռության մասին այս պատմությունը, ապա գործը կհասնի դատարան: [illegible] գանքում հոդվածներին, միայն անձնական վիրավորանք ստանալիս...

Երեւանի գլխավոր սանիտարական ծառայության ներկայացուցիչը տեղեկացրեց, որ գերեզմանատների հակասանիտարական վիճակի արձանագրությունը ներկայացվել է քաղաքապետարան: Մի խոսքով, ելույթներից հասկացանք, որ բացի նախագահի աշխատակազմից, ոչ մեկը բողոքներին չի անդրադարձել:

Պարոն Աղաջանյանը սկզբում սաստիկ բարկացավ հողազավթումների կապակցությամբ ներկայացված հարցադրումներից, ապա շտապեց հայտնել, որ ստեղծվել է հանձնաժողով, որը գույքագրում է կասարում, ճշտում է սահմանները: Բարեկարգումներ հնարավոր չէ իրականացնել, քանի որ բյուջեն սուղ է.

[illegible] Շահեն քահանա [illegible] կան սովորույթների արտահայտություն: Ավանդաբար հայերը ննջեցյալին տեղափոխել են եկեղեցի, այնտեղից էլ՝ գերեզմանատուն: Նա հայտնեց, որ Քանաքեռի Սբ. Հակոբ եկեղեցին նախատեսված է ննջեցյալների համար, եւ ավանդական ծիսակարգ նախընտրողները կարող են այնտեղ դիմել:

«Ազգի» թղթակցի հարցին, թե ինչու եկեղեցին մինչ օրս հանդես չի եկել ավանդական տապանաքարեր դնելու քարոզչությամբ եւ չի պայքարել Գավառի գերեզմանատանը թաղումից հետո «սեղաններ բացելու» անհանդուրժելի սովորության դեմ, Շահեն քահանան պատասխանեց, որ արք. Աճեմյանը շուտով լույս կընծայի հայկական բոլոր գերեզմանատների, ազգային ավանդությունների մասին պատմող իր գիրքը:

Քննարկման վերջում կրկին ելույթ ունենալով՝ պարոն Աղաջանյանը հայտնեց, որ վիճակն իրոք շատ ծանր է, քննարկվում է 3 նոր գերեզմանատներ բացելու հարցը, շուտով կգործի գերեզմանատներում հողատարածք հատկացնելու օրենքը՝ համաձայն որի մեկ ընտանիքին կհատկացվի 10 քմ: Դիակիզման անցնելու բանակցությունները շարունակվում են, սակայն վերջնական որոշում դեռեւս չի կայացվել:

Քննարկմամբ չավարտվեց կազմակերպողների աշխատանքը: Ընդառաջելով պարոն Աղաջանյանի առաջարկին, որոշեցին այցելել Նորագավիթի գերեզմանատուն՝ իրական փաստերը ճշտելու:

Վերջը բարի լինի...

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆԻ ԴԱՏ

Նախկին հետախույզն ինքն է բացահայտել իրեն...

Ո՞րն է տրամաբանությունը

Հայրենիքի դավաճանության մեջ մեղադրվող Մուրադ Բոջոլյանի գործով դատավարության երեկվա նիստում ամբաստանյալը պատասխանեց մեղադրող կողմի հարցերին:

Առաջին մի քանի հարցերը վերաբերում էին նրան, թե իր դեմ գործ պատրաստելու մասին կասկածներ ունեցող Բոջոլյանն ինչո՞ւ նախաքննական ցուցմունքում չի նշել, որ իր անձի հետ կապված պարզաբանումներ վերցվեն նախկին ԽՍՀՄ ռազմական հետախուզության հաթյան սկզբում պաշտպան ունենալուց հրաժարվելու պատճառներին Բոջոլյանը տվեց հետեւյալ պարզաբանումը:

Նախաքննության սկզբում ինքը հրաժարվել է պաշտպանից, որպեսզի ինֆորմացիայի արտահոսք չլինի: «Երբ հետագայում ձերբակալության լուրն իմ անուն-ազգանունով եւ հայրենիքի դավաճանության մեջ մեղադրվելը հայտնվեցին թերթերում, ես հասկացա, որ պաշտպանից հրաժարվելը օգուտ չի տվել: Հետագայում էլ տատանվում էի, բայց ամբաստանյալն ինչով կբացատրի իր տնից առգրավված կոդավորված եւ տեխտային պարար ունեցող համակարգչային դիսկետը երաժշտական ձայնագրությամբ CD-ի հետ, Մուրադ Բոջոլյանը պատասխանեց, որ սկզբում չի ասել համակարգչային դիսկետի մասին, քանի որ տեղյակ չի եղել աղջկա՝ դիսկետը տուն բերելու մասին: Իսկ CD-ի փոխարեն նշել է դիսկետի մասին, քանի որ շփոթել է:

Մեղադրող կողմի հարցերից հետո հարցեր տվեց դատավորը: Նրան հետաքրքրում էր, թե «հորինած» ցուցմունքի անօգուտ լինելու, նաեւ արդեն հրապարակված որոշ տեղեկությունների պայմաններում ինչո՞ւ ամբաստանյալն անմիջապես չի հրաժարվել «ինքնազրպարտչական» ցուցմունքներից, այլ սպասել է մինչեւ հուլիսի 22-ը:

մակարգի աշխատակից Իվան Ղուկասովից:

Ամբաստանյալը պատասխանեց, որ ձերբակալման առաջին իսկ օրը հայտնել է հետախույզ լինելու մասին եւ փորձել ճշտել Ղուկասովի գտնվելու վայրը: Քննիչը Բոջոլյանին պատասխանել է, որ Ղուկասովը Ռուսաստանում է:

Այդ ժամանակ ամբաստանյալը չի պնդել, որ կապվեն վերը նշված ծառայությունների հետ, մտածելով, որ նման քայլ կնախաձեռնի նախաքննական մարմինը:

Այնուհետեւ հարցերը վերաբերում էին Մուրադ Բոջոլյանի այն ենթադրություններին, թե 1993 թ.-ից իրեն կասկածում են որպես Թուրքիայի լրտեսի, բայց միեւնույն ժամանակ 1995 թ. նույն Բոջոլյանն աշխատանքի է անցնում նախագահի աշխատակազմում:

Մուրադ Բոջոլյանը պատասխանեց, որ 1993-ից ունեցած կասկածները փարատվել են այն տրամաբանությամբ, որ նախագահի աշխատակազմ ընդունվելն ապացուցել է լրտեսության մեջ կասկածվելու անհիմն լինելը:

Ամբաստանյալը նշեց, որ կասկածվելու մասին իրեն հայտնել են որոշ մարդիկ, որոնց անունները, ելնելով էթիկայի կանոններից, չի ցանկանում նշել: Դատավորի այն խոսքից հետո, թե ամբաստանյալին ներկայացված ծանր մեղադրանքը չի ներդաշնակում էթիկայի կանոնների հետ, Բոջոլյանը սկսեց թվել: Նախ նշեց ԱԳՆ նախկին փոխնախարար Արման Նավասարդյանի, ապա ԱԳՆ արաբական բաժնի աշխատակիցներից Արմանի, նաեւ հնչակյան կուսակցության նախկին քարտուղար Ալեքսան Խաչատրյանի անունները:

Անդրադառնալով նախաքննության պաշտպան ունենալ համաձայնեցի իմ հարազատներին հանգստացնելու համար», ասաց Մուրադ Բոջոլյանը: Այնուհետեւ ամբաստանյալը ավելացրեց. «Երբ ես տալիս էի «ինքնախոստովանական» ցուցմունք, դրանով բավարարում էի նախաքննական մարմնի հիմնական խնդիրը, որ իրենց աշխատանքն իզուր չի անցել: Բայց մյուս կողմից ես ինձ փորձում էի այդ կեղծ ինքնախոստովանության մեջ արդարացնել, որ եթե հետագայում իմ խոստովանությունն ընդունվի որպես մեղադրանքի հիմք, ես հենց սկզբից ինձ ապահոված լինեմ Հայաստանի դեմ ինչ-որ գործունեություն կատարելու մեղադրանքից»:

Ասվածը, մասնավորապես, այն հարցի պատասխանն էր, թե ինչու է ամբաստանյալը նախաքննական ցուցմունքում մի քանի անգամ հիշատակել ռազմական տեղեկություններ ՄԻԹ-ին չտրամադրելու մասին:

Ամբաստանյալն իր պատասխանբացատրությունն ավարտեց նրանով, թե, ըստ իրեն, ռազմական տեղեկություններ չտրամադրելու հիշատակումը պետք է հուշեր քննիչին, որ բաց մամուլից վերցված նյութերի վրա չի կարող հիմնվել Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների հետ համագործակցությունը:

Խոսելով «ինքնազրպարտության» մանրամասն շարադրման հանգամանքի մասին՝ ամբաստանյալը պարզաբանեց. «Մանրամասներն ասել եմ, որպեսզի նախաքննական մարմինը համոզվի, եւ, ինչպես տեսնում եմ, լեգենդը ստացվել է շատ համոզիչ: Իմ ասածներն ընդունվել են հալած յուղի նման որպես ճշմարտություն եւ այսօր կազմում են ինձ ներկայացված մեղադրանքի հիմնական կորիզը»:

Մեղադրող կողմի այն հարցին, թե

Այս հարցին, առարկության կարգով, բայց, ըստ էության որպես պատասխան, արձագանքեց Մուրադ Բոջոլյանի պաշտպանը: Նա ասաց, որ երբ ինքն է փոխարինել Մուրադ Բոջոլյանի առաջին պաշտպան Բալաբանյանին, պաշտպանյալը հայտնել է ճշմարտությունը դատարանում ասելու մտադրության մասին: Սակայն պաշտպան Արսենյանը խորհուրդ է տվել նախաքննական ցուցմունքներից հրաժարվել հենց այդ ժամանակ:

Հետո հարցեր տալու իրավունքը պաշտպանինն էր: Հետաքրքիր էին տրված հարցերից մի քանիսը: Օրինակ, մի շարք հարցադրումներ վերաբերում էին ամբաստանյալի պարտքերին: Ըստ հարցուպատասխանի, Մուրադ Բոջոլյանը ինչքան պարտք վերցրել էր, գրեթե այդքան էլ պարտք է: Այս առումով Բոջոլյանն ավելացրեց, որ Թուրքիայի հատուկ ծառայություններից գումար չի ստացել:

Ամբաստանյալը նշեց նաեւ մի հետաքրքրական հանգամանք. իրեն մեղադրանք ներկայացվելու ժամանակ ինքը չի իմացել քր. օր.-ի հ. 59-ի (հայրենիքի դավաճանության) բովանդակությունը, այլապես միանգամից կհրաժարվեր ցուցմունքներից: Հ. 59-ի բովանդակության մասին Բոջոլյանը, ըստ իր խոսքի, իմացել է այն ժամանակ, երբ իր մոտ քր. օր. է բերել փաստաբան Բալաբանյանը: Դատավարությունը կշարունակվի դեկտեմբերի 2-ին: Մասնակիցները կանչենն գրավոր ապացույցների հետազոտմանը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

АՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հայկակա՞ն ժամանակնե՞ր

Երբ թերթը դառնում է դատավոր

Օրեր առաջ (հոկտեմբերի վերջերին) իսկապես արտառոց դեպք արձանագրվեց թիվ 2 գիշերօթիկ դպրոցում: Բնական է, մամուլն անմիջապես արձագանքեց, այդ թվում նաեւ «Ազգ» թերթը («Արտառոց դեպք գիշերօթիկում», 8 նոյեմբերի, 2002 թ.): Ըստ նախնական տվյալների, իսկապես արտառոց, դաժան դեպք է տեղի ունեցել, որի վերջնական գնահատականը կտան միայն իրավապահ մարմինները, հատկապես՝ դատարանը: Առայժմ հայտնի է, որ ձերբակալված է գիշերօթիկ դպրոցի երեկոյան դաստիարակ (ըստ կարգի, նա պատասխանատվել է երեկոյան ժամերին, մինչեւ ժամը 9-ը) Ռուբեն Ղլիջյանը: Մեր երկրի, մեր ժամանակների համար արտառոց այս դեպքին (չբացառենք որակել կատարվածը, որովհետեւ դրա իրավունքն ունեն միայն իրավապահ օրգանները), չգիտես ինչու, անչափ մեծ ոգեւորությամբ արձագանքեց «Հայկական ժամանակը»: Ավելին՝ վերջին հոդվածում («Գիշերօթիկի տնօրենն ազատված է», 21-ը նոյեմբերի, 2002 թ.) ընդհանրացումներ են արված, նաեւ՝ այս դեպքը կապվել է 163 դպրոցի տնօրեն Անահիտ Հովհաննիսյանի հետ:

Երեկ հանդիպեցինք Երեւանի փոխքաղաքապետ Ֆիրդուս Զաքարյանի, քաղաքապետարանի կրթության պետ Օնիկ Վաքյանի, պետի տեղակալ Ալեքսանդր Կուբանյանի եւ թիվ 163 դպրոցի տնօրեն Անահիտ Հովհաննիսյանի հետ:

Նշելով, որ «Հայկական ժամանակի» վերջին հրապարակումը առաջին հերթին վիրավորանք է իր հասցեին (իսկ թիվ 2 գիշերօթիկում կատարված դեպքի մասին կրկին հիշեցնելը՝ այսպես ասած «կծու համեմունք»), տիկին Անահիտն ասաց.

– Ինչքա՞ն կարելի է հանդուրժել լրագրող Լ. Բ.-ի վայրահաչությունը: Նրա գրիչը սնվում է կյանքի աղետներից՝ հիմք դարձնելով սուտն ու բամբասանքը: Ես դպրոցի տնօրենի պաշտոնում վերականգնվել եմ իմ արդարությունը, իրավացիությունը հաստատելով եւ աշխատելու իրավունքը պաշտպանելով: Կա վճռաբեկ դատարանի վճիռը: Այդ որոշումը բեկանման ենթակա չէ: Էլ ի՞նչ քունավոր բամբասանք է տարածում այդ Լ. Բ.-ն: Ի՞նչ կաշառքի մասին կարող է խոսք լինել, երբ վճռաբեկ դատարանի վճիռը պարտադիր կատարման ենթակա է, օրենքի պահանջ: Ինձ ազատելու գործոնը մարդկային չարությունն է եղել: Եվ հիմա, երբ ես երկու տարի դատարանների դռները ծեծելուց հետո վերջապես իմ սիրած աշխատանքին եմ, շնորհակալ եմ մեր քաղաքապետից եւ քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետից: Քիչ թե շատ մարդկային խիղճ, արժանապատվություն, ազգային հպարտություն ունեցող մարդիկ պիտի չկարդան Լ.Բ.-ի՝ պասվերով գրած նյութերը:

Վրդովված էին նաեւ փոխքաղաքապետը, կրթության վարչության աշխատակիցները:

Փոխքաղաքապետ Ֆիրդուս Զաքարյանը նշեց, որ դեպքն այնքան արտառոց ու անբարո է (խոսքը թիվ 2 գիշերօթիկում կատարվածի մասին է), որ պետք չէր ոչինչ ավելացնել: «Եվ հետո այս ի՞նչ ոգեւորություն է, ավելացրեց Ֆիրդուս Զաքարյանը, այս ինչ մոլուցք է: Մեկ մասնավոր դեպքի առիթով չի կարելի վարկաբեկել ոչ միայն քաղաքի մանկավարժներին ամբողջությամբ, այլեւ խոսել կաշառքների մասին»:

– Թիվ 2 գիշերօթիկում կատարված դեպքի մասին անմիջապես տեղեկացվել են իրավապահները, եւ Ռուբեն Ղլիջյանն այժմ կալանված է,– ասաց կրթության վարչության պետ Օնիկ Վաքյանը:– Իսկ թե իրականում ի՞նչ է կատարվել, ովքեր ի՞նչ մեղք ունեն՝ կպարզվի միայն նախաքննությունից եւ դատաքննությունից հետո: Զուտ պատվեր կատարող ժուռնալիստը պետք է հաշվի առներ ոչ միայն սենսացիոն նյութի կարեւորությունը, այլեւ մի փոքր մտածեր այն երեխաների մասին, որոնց, ի վերջո, վիրավորում է: Չեմ ուզում ասել, որ մեր համակարգը զերծ է թերություններից, սակայն պետք չէ այսպիսի ուրախություն ապրել Հայաստանում կատարվող ամեն անցանկալի, անգամ զզվելի դեպքերի համար: Մի՞թե այս աղջկա համար Հայաստանը հայրենիք չէ:

– Ես հաճույքով ընդունում եմ բոլոր լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին, բացի Լ. Բ.-ից,– շարունակեց Օնիկ Վաքյանը:– Միեւնույն է, նա ամեն ինչ սեւ է ներկայացնելու, քունավոր է գրելու:

Վարչության պետի տեղակալ Ալեքսանդր Կուբանյանից փորձեցինք ճշտել, թե ազգակցական ինչպիսի կապեր կան իր եւ Ռուբեն Ղլիջյանի միջեւ, քանի որ «ՀԺ»-ի հոդվածում վերջինս ներկայացվել է որպես Ռուբեն Ղլիջյանի քեռի:

– Ոչ մի՛,– պատասխանեց Ալեքսանդր Կուբանյանը:– Ազատամարտիկ, երկրորդ կարգի հաշմանդամ, բարձրագույն կրթություն ունեցող Ռուբեն Ղլիջյանը դիմել է քաղաքապետարանի կրթության վարչություն՝ իրեն աշխատանքի տեղավորելու համար: Եվ քանի որ այսօր Երեւանի դպրոցներում զինղեկների, պատմության եւ ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչների պահանջ կա, նրան առաջարկել ենք դիմել թիվ 2 գիշերօթիկ:

Այսօր աշխատանքից սեփական դիմումի համաձայն ազատված է թիվ 2 գիշերօթիկի տնօրեն Էդիկ Ղարիբյանը: Օնիկ Վաքյանը պարզաբանեց, որ այժմ արդեն նախկին տնօրենին առաջարկվել է աշխատանք դպրոցում:

– Չգիտեմ, թե ի՞նչ է ցանկանում ասել «Հայկական ժամանակ» թերթը,– ասաց փոխքաղաքապետ Ֆիրդուս Զաքարյանը,– մի՞թե այս զազրելի փաստն ընդհանրացնելով, փորձում ենք այսպես պատկերել մեր՝ հայկական ժամանակները: Մի՞թե կարելի է այսքան մաղձոտ ու թունոտ լինել սեփական երկրի նկատմամբ:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Վկան կրկին տարվում է հիվանդանոց

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության երեկվա նիստի սկզբում վկա Արմեն Գասպարյանը չէր ներկայացել: Դատավոր Ուզունյանը հայտարարեց, թե վկայի հայրը տեղեկացրել է, որ որդին «Էրեբունի» հիվանդանոցի նյարդաբանական բաժանմունքում է: Մեծ դժվարությամբ կապվել էին հիվանդանոցի հետ եւ պահանջել վկայի առողջական վիճակի մասին բժշկական տեղեկանք:

Հայտարարվեց ընդմիջում, որից հետո տեղեկանքի փոխարեն դատարան ներկայացավ ինքը՝ Արմեն Գասպարյանը:

Նա ասաց, որ հոգեկան վիճակը չի ներում ցուցմունքը շարունակել: Եվ դատարան էր ներկայացել՝ խուսափելու տհաճություն չթողնելու համար:

Իրավիճակի տարօրինակության ու վկայի կողմից բացատրություն չտալու պատճառով որոշվեց դատարան կանչել բուժող բժշկին եւ հիշատակված բաժանմունքի վարիչին՝ Արմեն Գասպարյանի առողջական վիճակի մասին տեղեկություններ իմանալու համար:

Երկրորդ ընդմիջումից հետո դատարան եկան վարիչ Վարդան Խաչեյանն ու մի բժշկուհի: Պրն Խաչեյանն ասաց, որ նոյեմբերի 21-ից Արմեն Գասպարյանը հիվանդանոցում է՝ ստացիոնար բուժման նպատակով: Իսկ հիվանդանոց է տեղափոխվել՝ գերհոգնածության, նյարդային վիճակից եւ բարձր ճնշումից ունեցած գանգատներով: Ախտորոշումը հետեւյալն էր. նեւրոզիկ, հիստերիկ սուր ռեակցիա՝ պայմանավորված իրավիճակով:

Նյարդաբանական բաժանմունքի վարիչը չբացառեց նորայի կրկնությունը, քանի որ դա պայմանավորված է իրավիճակով:

Ըստ պրն Խաչեյանի, երեկ վկան ի վիճակի էր ցուցմունք տալու: Բայց Արմեն Գասպարյանին շտապօգնության մեքենայով կրկին տարան հիվանդանոց:

Հաջորդ դատական նիստին վկան կհարցաքննվի, եթե առողջականը ների: Եթե ոչ, հնարավոր է, որ դատարան ներկայանա տուժող Ֆրունզե Խառատյանը:

Ա. Հ.

Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակին նվիրված հուշադրամը մտնում է շրջանառության մեջ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Կենտրոնական բանկը ս/թ նոյեմբերի 23-ից շրջանառության մեջ է դրել 10.000 դրամ անվանական արժեքով նոր ոսկե հուշադրամ, որը նվիրված է Հայոց գրերի ստեղծման 1600-ամյակին:

Ըստ ԿԲ մամուլի ծառայության տեղեկատվության, հուշադրամի դիմերեսի հայելափայլ դաշտի կենտրոնում՝ անհարթ ֆոնին պատկերված են հայկական այբուբենի տառերը: Շրջագծի ձախ մասում «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» հայերեն մակագրությունն է, կենտրոնում՝ թողարկման տարեթիվը «2002», աջ մասում՝ անվանական արժեքը «ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ԴՐԱՄ»:

Հուշադրամի դարձերեսի հայելափայլ դաշտի կենտրոնում Մատենադարանի շենքի եւ Մեսրոպ Մաշտոցի հուշարձանի ուռուցիկ պատկերներն են (անփայլ մակերեսով) եւ «1600-ԱՄՅԱԿ» գրառումը: Շրջագծի ձախ մասում «ՀԱՅՈՑ ԳՐԵՐԻ ԳՅՈՒՏԻ» մակագրությունն է, աջ մասում՝ «1600-th ANNIVERSARI OF ARMENIAN ALPHABET» մակագրությունը: Հուշադրամի դիմերեսը եւ դարձերեսը եզրափակվում են ուռուցիկ շրջագծով: Հուշադրամի եզրաշուրթն ասամնավոր է: Հուշադրամը պատրաստված է 999 հարգի ոսկուց, 8.6 գրամ քաշով եւ 22.0 մմ տրամագծով: Հուշադրամը թողարկված է 1000 հատ քանակով:

«Գրականությունն իմ ներքին ապրումն է»

Դիմանկարներ ըստ Երվանդ Ազատյանի

Սփյուռքահայ հայտնի մտավորական Երվանդ Ազատյանը հաճախ է այցելում հայրենիք եւ հայանպաստ գործունեություն ծավալում նաեւ այստեղ: «Ազգ» օրաթերթի իր հաճախակի հրապարակումներով նա ընթերցողին է ներկայացել կուսակցական, միջազգային, ազգային-հասարակական ամենատարբեր հարցերով մտահոգ մտավորականի կերպարով: Երվանդ Ազատյանի հետ զրուցելիս աննկատ չի կարող մնալ արվեստի նկատմամբ առանձնահատուկ սեր եւ հետաքրքրություն ունեցող անձը, մանավանդ երբ ընկնում է խոսքի իր տարերքի մեջ, եւ բառերի աշխարհը նրան ներհայելու հնարավորություն է տալիս՝ տեղափոխելով ներքին մի տարածք, որի տիրույթներում նա մոռացության կարող է մատնել ժամանակը (որն այնքան չի հերիքում բոլորիս): Այդ տիրույթը գրականությունն է. «Այո՛, գրականությունն իմ ներքին ապրումն է: Ինձ համար չկա ավելի մեծ վայելք, քան գրական երկի մը ընթերցումը, մասնավորապես բանաստեղծության»: Երվանդ Ազատյանը պասիվ ընթերցող չէ անշուշտ, իր գրականագիտական վերլուծող-պրպտող մտքի արգասիքն է «Գրական գեղարվեստական սեւեռումներ» հոդվածների ժողովածուն, որ ընդգրկում է սփյուռքահայ եւ հայրենի մի շարք գրողների (Վահան Թեքեյան, Զարեհ Մելքոնյան, Վիլյամ Սարոյան, Հակոբ Օշական, Շահան Շահնուր, Վահագն Դավթյան եւ ուրիշներ) ստեղծագործությունների լուրջ մեկնաբանություններ: Մեր զրույցի ընթացքում նա բաց էր իր ներաշխարհի առաջ՝ բանաստեղծության, արվեստի նկատմամբ ունեցած սիրով: Գրական ընթացքին հետեւելն իր համար անհրաժեշտություն է: Բազմազբաղ առօրյայի մեջ այդ բացը լրացնում է ամեն շաբաթ կանոնավոր առաքվող «Լոնդոն թայմս» թերթի գրական հավելվածը, որը համաշխարհային դասական եւ ժամանակակից մշակույթի մասին ոչ միայն տեղեկություններ, նաեւ խորը վերլուծություններ է բովանդակում, ինչպես եւ միջազգային գրական շարժումների, արվեստի ուղղությունների վերաբերյալ բազմազան հրապարակումներ: «Ամեն տեսակ արվեստներ կան քեզ տպավորելու համար, պահանջարկը կա, գնողը կա, մարդիկ ալ կան, որ սնոբիզմի համար այդ արվեստը կգնեն, սնոբիզմով կարհամարհեն հասարակության կարծիքը, բայց բոլոր մարզերու մեջ ալ տեւականը, մնայունը դասականն է: Անվերջ Մոլիեր, Շեքսպիր կներկայացվի, Բեթհովեն կլսեն»:

Գրականությունը, արվեստն առհասարակ ժամանակի արտացոլանքն է, ժամանակակից արվեստը թվում է երբեմն արտառոց, անընկալելի, սակայն իրականում մեր ապրած ժամանակի գեղարվեստական խտացումն է եւ արտացոլումը (այն, ինչ սովորական աչքը չի նկատում): Իմ զրուցակիցն այն կարծիքին է, թե «Ամերիկայի եւ Արեւմուտքի մեջ հասարակությունը կիջանա: Այր մարդիկ իրենց առնականությունը կկորսնցնեն, կիները՝ իրենց իգականությունը: Թատերական շատ գործերու մեջ կնոջ եւ տղամարդու անհամադրելի վիճակն է ներկայացված, տղամարդու եւ կնոջ չկայացած հարաբերություններ, ուր անարգանք կա միմյանց նկատմամբ, անբերրիության հարցը կա, տղամարդը անկասար, անզոր, կինը սատանայական կներկայացվի, ուրուրի պես մարդը կըզկսե, ինչ որ մարդու եւ կնոջ բնական հարաբերություններեն դուրս ելած է» (Թենեսի Ուիլյամս, Օգյուստ Սթրինդբերգ, Գարսիա Լորկա):

Արվեստի նկատմամբ ընդգրկուն հայացք ունենալով եւ լինելով դասական արվեստը բարձր գնահատող, Ե. Ազատյանը փորձում է հասկանալ մշակույթի գերարդիական դրսեւորումները նաեւ, դրանց հոգեբանական, ընկերային դրդապատճառները:

«Գրականությամբ կզբաղիմ երբեմն պարտադրանքի տակ, երբեմն ալ հաճույքով», ասում է նա: Մեր զրույցի ժամանակ Երվանդ Ազատյանը կատարեց գրական անդրադարձներ, տվեց անուններ, իր տպավորությունները հայտնեց սփյուռքում եւ Հայաստանում ապրող գրողների մասին: Փորձենք ներկայացնել առանց որեւէ ընդհանրացումների:

Սփյուռքահայ գրողներ

Լեւոն-Զավեն Սյուրմելյանը (ԱՄՆ) «Հարց կուտամ ձեզի, տիկնայք եւ պարոնայք» գիրքին մեջ իր ամբողջ կյանքը ներկայացուցած է շատ հարազատ կերպով: Ասիկա մեզի համար երեւույթ է, բայց ամերիկյան գրականության համար չեմ կարծեր: Սյուրմելյանը «Լոյս զուարթ» բանաստեղծություններու ժողովածու մը ունի, ես անոր հայերենեն հիացած եմ: Թեքեյանի խնամքին տակ աճած (19 տարեկանին գրած է) եւ Թեքեյանի հոգեզավակ նկատված է: Հրաշալի քերթողություն է, բայց չէ շարունակած:

Վիլյամ Սարոյան (ԱՄՆ)- Իրեն ես հանդիպած եմ Վաշինգտոնի մեջ. ամերիկյան Կոնգրեսի մեջ ընդունելություն մը կար, միասին հոն գտնվեցանք: Ըսի իրեն. «Պրն Սարոյան, բոլոր այն գործերուն մեջ, ուր դուք ունիք հայու տիպարներ, շատ ծիծաղելի կերպով կներկայացնեք զանոնք: Ընթերցողը հայուն հանդեպ համակրանքով չէ, որ կլցվի, իսկ այն գործերուն մեջ, ուր հայու անունը չկա, շատ ավելի հայկական ոգի կա: Օրինակ «Քարանձավի բնակիչները»: Այս գործին մեջ բնավ հայու մասին խոսք չկա, բայց հայկական վեհանձնությունը, ամբողջ հայոց պատմության ողբերգությունը այդտեղ է: Ճիշտ Սարոյանի կոփամարտիկն է հայությունը, որ ճակատագրական պահուն սպանել չի գիտեր, ինք կսպանվի եւ ազգովին ոտնակոխ կըլլա:

Սարոյան ըսավ. «Դուն ինչո՞ւ գրականության պրոֆեսորի պես հետս կխոսիս: Դուն գրականության պրոֆեսո՞ր ես»: Չէ՛, ըսի, պրոֆեսոր չեմ»:

Պիտեր Բալաքյան (ԱՄՆ)- Շատ լավ բանաստեղծ է, վերջերս թարգմանեց Սիամանթոյի «Կարմիր լուրեր բարեկամես» շարքը, եւ լավ ընդունվեցավ: Հիմա մոդայիկ է Ամերիկայի մեջ հուշագրությունը, երիտասարդները անգամ հուշեր կգրեն: Իր «Ճակատագրի սեւ շունը» հուշագրություն է՝ ցեղասպանության անդրադարձով:

Մայքլ Առլեն Կրտսերն էր (ԱՄՆ), որ «Անցք դեպի Արարատ»-ը գրեց եւ Հայոց ցեղասպանության մասին լռության պատը փլեց: Չեմ կրնար ըսել, թե Սյուրմելյանը այդքան ազդեցություն ունեցավ ամերիկյան ասպարեզին վրա:

Պիտեր Նաջարյանը (ԱՄՆ) գրած է «Ճամփորդություններ» գիրքը, շատ արդիական ոճով մը: Անտուն մեկը իր հիշողության մեջ մեծ մոր, հորաքրոջ ջարդը, գաղթը, բռնաբարումները արդիական կոնտեքստով կդիտե: Բան մը, որ ամերիկացի երիտասարդը շատ դյուրությամբ կընկալե, կըմբռնե այդ տիպի գրականությունը: Իրականութենեն երազի սահմանը կանցնի:

Ժան-Ժակ Վարուժանը (Ֆրանսիա) ամենեն աբսուրդ գրողներեն մեկն է, մոտ 150 պիես գրած է, բոլորին մեջն ալ հայկական բան մը կա: Օրինակ, իր պիեսներեն մեկը կկոչվի «Chaqun pleure son Garabed» («Ամեն մեկը իր Կարապետը կուլա»), որուն մեջ ոչ մեկ հայկական բան կա: Բայց... Բարեկամ մը օր մը ինծի ըսավ՝ հայկական որեւէ սիմվոլ չեմ տեսներ հոս: Ըսի՝ այստեղ մեռած կին մը կա սենյակին մեջ, ամեն մարդ կանցնի, կկոխկրտե, ադիկա Մայր Հայաստանն է, ենթատեքստով կխոսի:

Հակոբ Խաչիկյանի (Կանադա) «Անարշալույս ամառ մը» ամբողջությամբ ցեղասպանության մասին է: Գրած է կանադացի հայտնի վիպագրի մը հետ, ֆրանսերենով (պատճառն այն է, որ ֆրանսական հրատարակչական ընկերություն մը իրեն առաջարկած է այդ նյութը գրել): Հետո անգլերենի, գերմաներենի, ռումաներենի, հունարենի թարգմանված է:

– Պրն Ազատյան, որքանո՞վ կարող են նպաստել ցեղասպանության հարցի միջազգայնացմանը 1915-ի ողբերգության՝ գրականության, արվեստի միջոցով անդրադարձները: (Այդ նույն նպատակն է հետապնդում Ա. Էգոյանի «Արարատ» ֆիլմը):

– Շատ կնպաստե, որովհետեւ եթե մենք ելլենք եւ քարոզչական կերպով ներկայացնենք մեր հարցը, բնական հակազդեցություն կստեղծե, բայց եթե արվեստի միջոցով կատարվի, ավելի ազդեցիկ կըլլա: Ինչպես հրեաները կընեն. ուրկե ուր՝ կբարձրացնեն իրենց հարցը:

Բանաստեղծներ **Դայանա Տեր-Հովհաննիսյան**, **Գրեգորի Ջանիկյան** վաղուց հայտնի անուններ են:

Վիգեն Բերբերյան (ԱՄՆ) վեպ մը տպած է՝ «Հեծանիվը», հայկական ոչ մեկ նյութ կա մեջը: Տեռորիստի կերպար կներկայացնե, որ հանդիսության ընթացքին ռումբ մը պիտի տեղադրե, ինք հեծանիվի վրա է, կենսասեր մեկն է (աղջիկ կա, որուն սիրահարված է, ուտել կսիրե), բայց կերթա ինքնազոհողության:

Վիգեն Բերբերյան ծնած է Լիբանան, ապրած Ամերիկա: Ինծի համար շատ հետաքրքրական է, որ աս տղան Լիբանանի քաղաքական, համայնքային, կրոնական բոլոր հարաբերություններու մանրամասնությունները լավ ուսումնասիրած է եւ իր վեպին մեջ դրած, մյուս կողմեն գրած է կատարյալ ամերիկյան ժարգոնով: Միայն Ամերիկա ծնած մը կրնա այդչափ տիրապետել լեզվի հոգեբանության: Եթե միայն Ամերիկա ապրեր, լիբանանյան կյանքին պիտի ծանոթ չըլլար: Այդ երկուքը հրաշալի համադրված է:

– Պրն Ազատյան, Ձեր նշած գրողները ստեղծագործում են անգլերենով, նրանք կազմո՞ւմ են արդյոք հայ գրականության մաս:

– Անգլերեն գրելն առավելություններ ունի, մենք պետք է հայկական պատյանեն դուրս ելլենք: Բայց այլ հարց մըն է՝ կմնա, թե՞ ոչ: Ես կկարծեմ, որ պիտի մնա հայ գրականության մեջ, որովհետեւ հայության ճակատագրին հետ կապված նյութ մըն է եւ կնպաստե մեր հոգեկան բեղմնավորման, հարստության: Կրնանք ըսել՝ ամերիկյան գրականություն է, բայց նաեւ կրնանք ըսել երկակենցաղ գրականություն է:

Զարեհ Մելքոնյան (ԱՄՆ)- Տաղանդավոր գրող՝ ազգի բեռը վրան առած, լեզվի այնպիսի ճկունություն ունի, կարկաչուն լեզու մը ունի եւ փիլիսոփայական խորք, կարծես թե բառերու հետ կխաղա, բայց հանկարծ խորքային տպավորիչ արտահայտություն կընե:

Խրախունի (Պոլիս)- Բազմաժանր, բազմատաղանդ գրող՝ միջազգային հրապարակի վրա իբրեւ հեղինակություն հաստատված է, գործերը թարգմանված են անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, շատ համամարդկային նյութեր եւ շատ խորունկ հայկական արժեքներ ունի:

Խրախունիին փորձեցի ներկայացնել Նոբելյան մրցանակի: Ասոր մեջ քաղաքականությունն ալ դեր մը ունի, որովհետեւ զարկված, զրկված մեր համայնքը Թուրքիո բռնատիրական կարգերուն տակ համաշխարհային չափանիշներով գրականություն կմշակե: Ասիկա միջազգայնորեն ըմբռնելի, ընդունելի չափանիշ մըն է եւ ինքն ալ արժեքավոր բանաստեղծ է:

Գրիգոր Պըլտյան (Փարիզ)- Սքանչելի գրականագետ է, հետախուզող միտք ունի, բառերուն բանաստեղծական հնչեղությունը օգտագործել գիտե շատ հրաշալի կերպով: Հաճույքի համար զինք կարդալը դժվար է, միտքի հետախուզության համար կարդալը ավելի շահեկան է:

Իր բանաստեղծությունը շատ է հառաջապահ, իբրեւ քննադատություն չէ, որ կըսեմ: Երեւի բանաստեղծության սահմանները առաջ կքաշվին, մենք ետ կմնանք, չենք կրնար քայլ պահել: Բայց ուշ թե շուտ պիտի հասկնանք: Օշականն ալ կըսեր, որ 50 տարի վերջը իրեն պիտի հասկնանք: 50 տարին ալ անցավ, նորեն կդժվարանանք հասկնալու:

Մեր գրականության մեջ ֆետիշացումի պես բան մը կա, գրական կռապաշտներ կան, որոնք մեկ Կոստան Զարյանը աստվածուցած են, մեկ Հակոբ Օշականը: Մինչդեռ զիրենք պետք է ընդունինք իբրեւ գրողներ, ոչ իբրեւ կիսաստվածներ:

Վահան Թեքեյանը կգրե նամակներուն մեջ, որ Կ. Զարյանը փոխառնված կայծակներով հրավառություններ կընե: Բայց ես պետք է ուզեի, որ անիկա լուցկի մը վառեր, եւ ես կարենայի իր իրական դեմքը տեսնել:

Հայաստանյան գրողներ

Հայաստանյան գրականության հիմքը խախտվեցավ այս տարիներուն: Ներկայիս գրականության շատ տեղյակ չեմ: Գրականության մեջ սահմանագծումներ պետք չէ ըլլան, սակայն հետաքրքրաշարժ, զգայացունց ըլլալու համար սեռայինը կամ միասեռականը մտցնել ընդունելի չէ, չափանիշ չէ: Քիչ մը ետ երթանք. Կարիկ Պասմաճյանի պես մեկը արդի եվրոպական, ամերիկյան գրականության հունդը բերավ այստեղ: Շատ մը գրողներ արդիական տեմպի մեջ մտան եւ շատ ինքնատիպ արտահայտություններ ունեցան:

Կհավնիմ **Արտեմ Հարությունյանի** բանաստեղծությունը, իր «Նամակ Նոյին» գիրքին ներածականը գրած եւ անգլերենով ներկայացուցած եմ:

Հենրիկ Էդոյանը շատ կայուն հեղինակություն մըն է բանաստեղծության մեջ:

Ալեքսանդր Թոփչյանը գրականության սահմաններն անդին մղող անձնավորություն մըն է: Թեեւ իր ոճին, գրական աշխարհայացքին եւ ձեւին մեջ արդիական է չափազանց, բայց շատ խորունկ կերպով ազգային արժեքներու մեջ մտած է եւ մեր անցյալը, իմացական պատմությունը կերպով մը խորքն է իր գրականության:

Անահիտ Թոփչյանի արձակին մեջ զարմանալի զուգահեռներ տեսա եվրոպացիներու հետ: Արդի մարդու, տարագիր հայուն ճակատագիրը Եվրոպայի մեջ՝ Եվրոպայի չափանիշները, հայկական ըմբռնումները, անձ, որ բանտված է այդ երկու ցանցերուն մեջ:

Մեր զրույցի ընթացքում Երվանդ Ազատյանը անդրադարձավ նաեւ լեզվական եւ ուղղագրական խնդիրներին, հատկապես լրագրողական լեզվին՝ գտնելով, որ անկախության հռչակումից հետո Ռաֆայել Իշխանյանի պայքարի, նաեւ սովետական շրջանի պարտադրված օտարաբանության հակազդեցության արդյունքում «շատ գեղեցիկ լրագրական լեզու մեջտեղ եկավ, բայց այսօր սարսափելի նահանջ մը կա. շարադասությունը, մտածողությունը հայերեն չեն, շատ նոր գրելաձեւեր ընդունելի չեն: Մեկ կողմեն ծայրահեղ միջազգային լեզվի մը զորավոր ազդեցությունը կա, մյուս կողմեն գավառը մեջն է: Մտածումի պարզություն չկա»: Ըստ Երվանդ Ազատյանի, այս ամենը կապված է նաեւ ուղղագրության հետ. «Մենք չկրցանք զարգացնել, մշակել լեզուն, ետ մնացինք, որովհետեւ մեր ուղղագրությունը թույլ չի տար, որ ճանչնանք մեր բառերուն արմատները եւ համապատասխան կերպով կազմենք բարդ բառեր եւ արդիական գաղափարներ արտահայտենք: Ես կողմնակից եմ դասական ուղղագրությունը վերականգնելուն՝ որոշ սրբագրություններով»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԴԱԼՅԱՆ

ՊՐԱՀԱ

ՆԱՏՕ-ն կստեղծի արագ արձագանքման ուժեր

Նաեւ ՄԱԿ-ին կօգնի Իրաքի հարցում

ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովում որոշվել է ստեղծել արագ արձագանքման ուժեր, որոնք անհրաժեշտության դեպքում կկատարեն մարտական առաջադրանքներ: Այս կապակցությամբ ընդունված հայտարարության մեջ նշվում է, որ այդ ուժերը պետք է կազմությամբ պատրաստ լինեն ամենաուշը մինչեւ 2006 թ. հոկտեմբերը, իսկ նախնական պատրաստությունը պետք է ապահովվի մինչեւ 2004 թ. հոկտեմբերը:

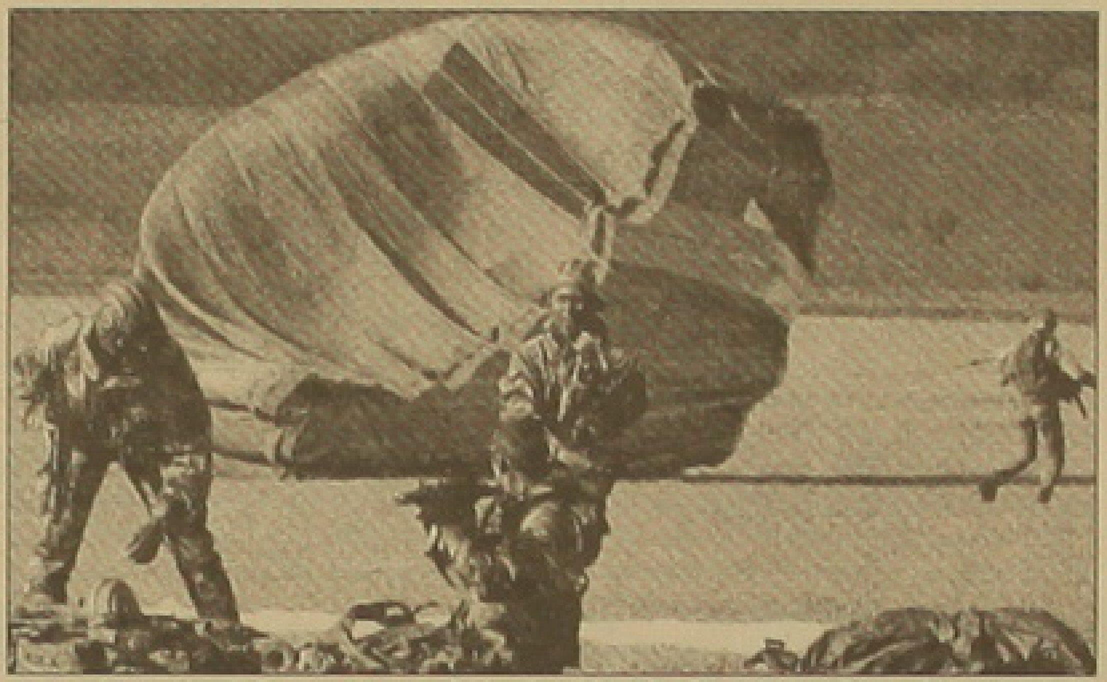

«ՆԱՏՕ-ի արձագանքման ուժեր» անունը կրող այդ բազմազգ ուժերը, ըստ հայտարարության, կոչված են լինելու Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հարաստեւության խորհրդանիշը 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո արմատապես փոխված աշխարհում: Այդ ուժերը նաեւ պետք է ի չիք դարձնեն ՆԱՏՕ-ի երկրների դեմ ծրագրվող հարձակումները:

Ֆրանսպրեսի հաղորդման համաձայն, փաստաթղթում կոնկրետ տվյալներ չկան նորաստեղծ զորամիավորման թվակազմի վերաբերյալ, սակայն ՆԱՏՕ-ի որոշ դեկավարներ նշել են, որ այն կազմված է լինելու 21 հազար զինծառայողներից: Ամերիկացիների նախաձեռնությամբ ստեղծվող զորամիավորումն արագորեն գործի է դրվելու մասնավորապես ահաբեկչության եւ զանգվածային բնաջնջման զորատեսակների կիրառման վտանգի դեպքում:

Քննարկումների ընթացքում եվրոպական մի շարք երկրներ պահանջել են, որ «ՆԱՏՕ-ի արձագանքման ուժերը» սերտորեն կապված լինեն 2003 թ. ստեղծվելիք Եվրամիության արագ արձագանքման ուժերի հետ: Փաստաթղթում նշվում է, որ դաշնակիցները որոշել են փոփոխել ՆԱՏՕ-ի հրամանատարության կառուցվածքը. ստեղծվելու է ռազմավարական 2 հրամանատարություն՝ «օպերատիվ եւ գործառնական»: Առաջինի շտաբը կլինի Բելգիայում, մյուսը կմնա ԱՄՆ-ում, բայց կփոխարինի Նորֆոլկում (Վիրջինիա) ներկայումս գործող ՆԱՏՕ-ի ռազմավարական հրամանատարությանը:

ՆԱՏՕ-ի անդամ եվրոպական երկրները պարտավորվել են մեծացնել իրենց ռազմական զորությունը այդ ասպարեզում ԱՄՆ-ից հետ չմնալու նպատակով: Առաջին անգամ ՆԱՏՕ-ն համաձայնել է ռազմահանդերձանք մատակարարել Գերմանիայի եւ Հոլանդիայի խաղաղապահ ուժերին, որոնք 2003 թ. փետրվարին Աֆղանստանում ստանձնելու են միջազգային խաղաղապահ ուժերի հրամանատարությունը:

Միաժամանակ գագաթաժողովում ընդունվել է ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի առաջարկած հայտարարությունը, որով դաշինքը պատրաստակամություն է հայտնում ՄԱԿ-ին աջակցել Իրաքի կողմից Անվտանգության խորհրդի վերջին բանաձեւի «լիակատար եւ անհապաղ կատարումն» ապահովելու գործում: «Մենք հիշեցնում ենք Անվտանգության խորհրդի այն նախազգուշացումը, որ պարտավորությունների զանցառումը կարող է լուրջ հետեւանքներ ունենալ Իրաքի համար», ասվում է փաստաթղթում:

Պ. Ք.

ՆԱՏՕ-ի կազմում ընդգրկվում են այն երկրները, որոնք միաժամանակ Եվրամիության անդամակցության թեկնածու են

Երեկ Պրահայում փակվեց Եվրատլանտյան գործընկերության խորհրդի գագաթաժողովը: Դրա գլխավոր արդյունքը մերձբալթյան երեք հանրապետությունների հետ ՆԱՏՕ-ին Բուլղարիայի, Ռումինիայի, Սլովենիայի եւ Սլովակիայի անդամակցությունն էր: 1997-ին ռազմական այդ կառույցին անդամակցել էին Լեհաստանը, Չեխիան եւ Հունգարիան: Այս երկրները Վարշավյան ուխտի երկրներ էին, ուրեմն նոր ընդգրկումով ավարտվում է ուխտի բոլոր անդամների ընդգրկումը ՆԱՏՕ-ի կազմում: Հատկանշական է, որ Վարշավյան ուխտը 1991-ին լուծարվել էր հենց Պրահայում:

«Ազգը» նախորդ համարում, անդրադառնալով ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման հնարավոր հետեւանքներին, կարծիք էր հայտնել, որ անկախ ԱՄՆ-ի հետ տարաձայնությունների բնույթից, ռուսական գերազդեցության տարածքների կրճատման հարցում Եվրամիությունը սերտորեն համագործակցում է նրա հետ: Կարծիքի համար հիմք է ծառայել դեկտեմբերի 12-13-ը Կոպենհագենում կայանալիք եվրոպական խորհրդի համաժողովի ԵՄ-ի կազմը Լեհաստանի, Հունգարիայի, Չեխիայի, Սլովակիայի, Սլովենիայի, Լատվիայի, Լիտվայի, Էստոնիայի պես երկրների ընդգրկումով ընդլայնելու պատրաստակամությունը:

Այլ կերպ՝ ԵՄ-ը պատրաստվում է ընդլայնվել այն նույն երկրների հաշվին, որոնց ընդգրկումով ընդլայնվում է ՆԱՏՕ-ն: Ընդ որում, ԵՄ-ի ընդլայնումը նախատեսվում էր իրականացնել 2004 թ. հունվարի 1-ին: ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի նախօրյակին եվրոպական այդ կառույցի անդամ 15 պետությունների արտգործնախարարները Բրյուսելում հանդիպում են եւ ընդլայնումը 4 ամսով հետաձգելու որոշում կայացնում: Ըստ որոշման, անդամակցության թեկնածու երկրները 2004 թ. հունվարի փոխարեն ԵՄ-ին անդամակցելու են մայիսի 1-ից:

Նկատի ունենալով, որ վերոհիշյալ 7 երկրները, որոնք ԵՄ-ի անդամակցության թեկնածու են նաեւ, ՆԱՏՕ-ի անդամ են դառնալու 2004 թ. գարնանը, ուստի նշված հետաձգումը պատահական չէր: ՆԱՏՕ-ի ու ԵՄ-ի ընդլայնումը, բացի անդամակցության ենթակա երկրներից, համընկնում է նաեւ ժամանակի առումով, ինչը բոլորովին չի կարող պատահական լինել:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ եվրատլանտյան գործընկերության խորհրդի գագաթաժողովի արդյունքում ոչ թե ՆԱՏՕ-ն փաստացի ընդլայնվել է, այլ ռազմական այդ կառույցը 7 նոր անդամներով ընդլայնելու որոշում է ընդունվել: Կասկածից վեր է, որ այդ որոշումը կիրագործվի: Սակայն ՆԱՏՕ-ի ընդլայնմանը Ռուսաստանի դիրքորոշումն անսպասելի տարակուսանք է առաջացնում: Այն առումով, որ եթե առեւմտամետ Բորիս Ելցինն, անկախ արդյունքներից, բուռն հակազդեցություն էր ցուցաբերում ՆԱՏՕ-ի դեպի արեւելք ծավալմանը, ապա պետականամետ Վլադիմիր Պուտինը, բախվելով Ռուսաստանի փաստացի շրջափակման փաստին, նախընտրում է լռություն պահպանել:

Նոյեմբերի 22-ին ռուսական պետհեռուստատեսությունը, անդրադառնալով այդ հարցին, նշեց, որ Մոսկվան, հակառակ ենթադրություններին, ընդամենը մտահոգություն հայտնեց մերձբալթյան երկրներին ՆԱՏՕ-ի կազմում ընդգրկելու գագաթաժողովի որոշման առթիվ: Մյուս պետությունների առնչությամբ նա չի առարկել: Առայժմ դժվար է ասել, թե դա ինչով է պայմանավորված:

Համենայն դեպս, այն երկրները, որոնք ընդգրկվում են ՆԱՏՕ-ի կազմում, որոնց թվում նաեւ՝ 97-ին ընդգրկվածները, Արեւելյան Եվրոպայի եւ Բալկանյան թերակղզու երկրներ են: Իսկ Բալկաններում եւ Արեւելյան Եվրոպայում դիրքերն ամրապնդելու լայն հնարավորություն Գերմանիան ունի: Եթե Գերմանիային հաջողվի իր ազդեցությունը տարածել այդ երկրների վրա, ապա նրա դիրքերն ինքնաբերաբար կամրապնդվեն ՆԱՏՕ-ում: Ակնհայտ է, որ Գերմանիայի դիրքերի ամրապնդումը կհանգեցնի ռազմական այդ կառույցում ԱՄՆ-ի դիրքերի անխուսափելի թուլացման:

Ուրեմն ՆԱՏՕ-ի եւ ԵՄ-ի ընդլայնման պարագայում հարցը սոսկ ռուսական գերազդեցության տարածքների կրճատումը չէ, այլ ԱՄՆ-Գերմանիա տարաձայնությունների հետագա սրման հավանականությունը: Քանի որ Գերմանիան առաջնակարգ դիրք ունի Եվրոպայում, ուրեմն դրանց սրման պայմաններում ակամա կսրվեն նաեւ ԵՄ-ԱՄՆ տարաձայնությունները: Իսկ դա, ինչ խոսք, բացասաբար կանդրադառնա Եվրոպայում ԱՄՆ-ի ինչպես քաղաքական, այնպես էլ ռազմական ներկայության վրա:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՆԻԿՈՍԻԱ

Անկարան հապաղում է արձագանքել Անանի բանաձեւին

Մտահոգություն արտահայտելով բանակցությունները սկսելու ժամկետի հետաձգմամբ, երեկ Հաագայում ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Կոֆի Անանը տեսակցություն է ունեցել իր հատուկ բանագնաց Ալվարո դե Սոտոյի հետ, Նիկոսիայից հաղորդում է **«Ազգի»** թղթակից Ջորջ Տեր-Բարթողը: Մտահոգությունը տեղին է, քանի որ 78-ամյա Դենքթաշը, որը վիրահատությունից հետո դեռեւս Նյու Յորքի հիվանդանոցներից մեկում ապաքինվում է, դեռեւս պատասխան չի տվել Կիպրոսի հարցի լուծման շուրջ ներկայացված բանաձեւին, եւ հնարավոր չէ, որ դեկտեմբերի 12-ի կոպենհագենյան գագաթաժողովում որոշակի քայլեր ձեռնարկվեն այդ առնչությամբ:

Լառնակայի օդանավակայանում, նախքան Հաագա մեկնելը, պերուացի դիվանագետ դե Սոտոն նշել է, որ ժամանակը սպառվում է, եւ հույս է հայտնել, որ թուրքական կողմը «շուտով կարձագանքի բանաձեւին»:

Մյուս կողմից, լուրեր են տարածվում, թե տարաձայնություններ կան Դենքթաշի եւ Թուրքիայի նոր կառավարության միջեւ: Վերջինս այն տպավորությունն է թողնում, որ նախկինների համեմատ մի փոքր «փափկել» է: Անկարան կարծես թե համաձայն է քննարկել Կոֆի Անանի բանաձեւը, եթե ընդհանուր քարտուղարը պատրաստակամություն հայտնի օժանդակելու Թուրքիայի անդամակցությանը Եվրամիությանը:

Դենքթաշի կարծիքով, բանաձեւը պարունակում է «ծուղակներ եւ շատ բացասական կետեր», որոնք ինքը պետք է անձնապես քննարկի Անկարայի հետ, ինչպես Քլերիդեսն է քննարկել Հունաստանի կառավարության հետ: Նա հույս է հայտնել, որ մինչեւ դեկտեմբերի 12-ը Թուրքիան ի վիճակի կլինի որոշում ընդունել:

ՄԱԿ-ի շրջանակներում այն կարծիքին են, որ Թուրքիան դիտավորյալ է ձգձգում բանաձեւին արձագանքելը, ցանկանալով փոխարենը ստանալ որոշակի հավաստիացումներ, որ Կոպենհագենի գագաթաժողովում Եվրամիությանն իր անդամակցության վերաբերյալ բանակցություններ սկսելու կոնկրետ ժամկետներ կնշանակվեն:

Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Սեզերն ասել է, որ անհնար է այդքան կարճ ժամկետում ուսումնասիրել 150 էջանոց նախագիծը: Բայց նորընտիր վարչապետ Աբդուլլահ Գյուլը հաստատել է, որ բանաձեւը կարող է «հիմք» ծառայել կարգավորմանը: Նիկոսիան Գյուլի արտահայտությունը «դրական» է բնութագրել, «եթե Թուրքիայի Ազգային անվտանգության խորհուրդը չխճի նրա վրա», եւ նա ստիպված չլինի փոխել իր դիրքորոշումը:

Ավելացնենք, որ հունական կառավարությունն անմիջապես դրական պատասխան էր տվել ներկայացված բանաձեւին:

Բալիի ահաբեկչության կազմակերպիչը ձերբակալված է

Հինգշաբթի օրն Ինդոնեզիայի Ճավա կղզու արեւմուտքում ձերբակալվել է իմամ Սամուդրան (իսկական անունը՝ Աբդուլ Ազիզ), որը փորձում էր լաստանավ նստել Սումատրա կղզի մեկնելու համար: Բալի կղզու ոստիկանապետ Մադե Մանկու Պաստիկան, որը վարում է Բալիում հոկտեմբերի 12-ին տեղի ունեցած խոշոր ահաբեկչության քննությունը, երեկ առավոտյան լրագրողներին հայտարարել է, որ իմամ Սամուդրան խոստովանել է, որ ինքն է ծրագրել եւ իրականացրել 190 անձանց կյանք խլած այդ ահաբեկչությունը:

Ինդոնեզիայի ոստիկանությունը վաղուց էր որոնում «Ջամաա իսլամիա» արմատական կազմակերպության 35-ամյա առաջնորդին, ուստի նրա ձերբակալությունն անչափ կարեւոր է համարվում: Ֆրանսպրեսի տվյալներով, իմամ Սամուդրան հմուտ մասնագետ է, ծնվել է Ճավա կղզու արեւմուտքում: Կասկածներ կան, թե նա մասնակցել է 2000 թ. Ծննդյան տոների գիշերն Ինդոնեզիայում մի շարք եկեղեցիների դեմ իրականացված ահաբեկչություններին:

Ոստիկանապետ Պաստիկան լրագրողներին ասել է, որ ոստիկանությունը ներկայումս փնտրում է իմամ Սամուդրայի անհատական համակարգիչը, որը կարող է տեղեկություններ պարունակել Բալիի ահաբեկչության, ինչպես նաեւ «Ջամաա իսլամիայի» ծրագրած մեկ ուրիշ գործողության վերաբերյալ:

Ավստրալիայի կառավարությունն Ինդոնեզիայի ոստիկանությանը շնորհավորել է իմամ Սամուդրայի ձերբակալման առթիվ: Բալիի ահաբեկչության զոհերի գրեթե կեսն ավստրալացիներ էին: Պատահական չէ, որ Ավստրալիայի դաշնային ոստիկանությունն ակտիվորեն մասնակցում է Ինդոնեզիայում անցկացվող միջազգային քննությանը եւ հարյուրից ավելի գործակալներ է ուղարկել Բալի: Ինդոնեզիայի ոստիկանությունը խոստովանում է, որ ավստրալացիներն «իրենց տեխնոլոգիայով», մասնավորապես բջջային հեռախոսակապի ունկնդրումներով նպաստել են իմամ Սամուդրայի ձերբակալությանը:

Քննության շրջանակներում ձերբակալվել են նաեւ 3 ուրիշ կասկածյալներ, որոնք համարվում են Սամուդրայի մերձավորներ եւ Բալիում են եղել ահաբեկչության «թիրախներն» ուսումնասիրելու նպատակով: Իսկ ամենասկզբում՝ նոյեմբերին ձերբակալվել էր ահաբեկչության անմիջական կատարողներից մեկը՝ Ամրոզի անունով վարորդը, որը հզոր պայթուցիկով լի ավտոֆուրգոն էր կանգնեցրել մի պարարահի մոտ: Քննիչների կարծիքով, 12 անձինք անմիջականորեն մասնակցել են Բալիի ահաբեկչության իրականացմանը, որն ամենամեծ թվով զոհեր պատճառեց 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո:

«Ջամաա իսլամիա» արմատական կազմակերպությունը փորձում է ահաբեկչությունների միջոցով ճանապարհ հարթել դեպի իսլամական գերպետության ստեղծումը, որը կընդգրկեր Մալայզիան, Ինդոնեզիան, Սինգապուրը, Բրունեյի սուլթանությունը եւ Ֆիլիպինների հարավային մասը:

Ամերիկացիները բռնել են «Ալ Ղաիդայի» շրջանային առաջնորդին

Ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկն Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին հայտնել է, որ ԱՄՆ հատուկ ծառայությունները գտել եւ ձերբակալել են Պարսից ծոցի շրջանում «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդ Աբդ ալ Ռահիմ ալ Նաշիրիին: Քննիչների կարծիքով, հենց նա է կազմակերպել 2000 թ. հոկտեմբերին Եմենի ափերի մոտ ամերիկյան «Քոուլ» ռազմանավի պայթեցման գործողությունը: Ալ Նաշիրիի ձերբակալման վայրը չի նշվում: Հաղորդվում է, որ ներկայումս ամերիկյան հատուկ ծառայությունները հարցաքննում են նրան:

Ենթադրվում է, թե ալ Նաշիրին ծնվել է կամ Սաուդյան Արաբիայում, կամ Եմենում: Նա «Ալ Ղաիդայի» առավել բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկն է: Նրա ձերբակալությունը կարեւորությամբ չի զիջում Ուսամա բեն Լադենի մերձավորագույն օգնականներից մեկի՝ Աբու Զուբայդայի ձերբակալությանը, որն իրականացվել էր այս տարվա մարտին:

Կասկածներ կան, թե ալ Նաշիրին ծրագրել է նաեւ մի շարք ուրիշ ահաբեկչություններ. թերեւս մասնակցել է 1998 թ. Քենիայում եւ Տանզանիայում ԱՄՆ դեսպանատների պայթեցումների նախապատրաստմանը, տարբեր հարձակումներ է պատրաստել Պարսից ծոցում տեղակայված ամերիկյան եւ անգլիական ռազմանավերի դեմ:

Պ. Ք.

Կինո

ԳԱՆԳՍՏԵՐ ԵՎ ՔԱՀԱՆԱ

40 ԹԵԺ ՓԱՍՏ ՄԱՐՏԻՆ ՍԿՈՐՍԵԶԵԻ ՄԱՍԻՆ

1. Նոյեմբերի 17-ին Մարտին Սկորսեզեն նշեց իր ծննդյան 60-ամյակը, իսկ եկող տարի կլրանա նրա կինոգործունեության 40 տարին:

2. Հակառակ այն տարածված կարծիքին, թե իտալացի տարագիրների ընտանիքից սերող Սկորսեզեն ծնվել է Նյու Յորքում, առաջա մեծ ռեժիսորը աշխարհ է եկել Նյու Յորք նահանգի Ֆլաշենգ փոքրիկ քաղաքում: Միայն 50-ականների սկզբին էր, որ ընտանիքը հաստատվեց Նյու Յորքի Փոքրիկ Իտալիա թաղամասում:

3. Շնչարգելությունը, որից տառապում է Սկորսեզեն, կանխորոշեց փոքրիկ Մարտինի ընտրությունը մանկական տարիների երկու ցանկության միջեւ: Ի գոհունակություն ծնողների՝ նա ընտրեց կրոնավորի ուղին՝ հոգու խորքում հրաժեշտ տալով գանգստեր դառնալու երազանքին:

4. Կաթոլիկական սեմինարիայում պատանի Մարտինը երկար չմնաց. նրան հեռացրին «ուսումնառության վրա չկենտրոնանալու համար»:

5. «Մի անգամ գրող Գոր Վիդալի հետ ճաշելիս, պատմել է Սկորսեզեն, խոսք բացվեց Նյու Յորքի Իսթ Սայդ թաղամասից, որտեղ մեծացել եմ: Ես ասացի, որ այնտեղից դուրս պրծնելու ելքը կամ գանգստեր, կամ էլ քահանա դառնալն է: Գոր Վիդալը ժպտաց ինձ ու ասաց. «Բայց դու թե մեկն ես, թե մյուսը»: Դա, իրոք, այդպես է», խոստովանում է Սկորսեզեն: Նրա ֆիլմերի հերոսները՝ իր նման, համատեղում են գանգստերին ու քահանային. ֆիլմեր, որ շարունակ հղվում են մեղքի եւ քավության, հավատի եւ հուսահատության, Աստծո դատաստանի, ներկայիս քաղաքային դժոխքի, սրբության անկանխատեսելի մարմնացումների մոտիվներին:

6. Սկորսեզեի ստեղծագործական մտածողությունը, որ դրոշմված է կաթոլիկական աշխարհայացքով, չնայած արտաքին աշխարհիկությանն ու հակակղերականությանը, ոմանք համեմատում են Ջեյմս Ջոյսի գրականության հետ:

7. Կինեմատոգրաֆն առաջին անգամ ցնցեց Մարտինին, երբ նա իմացավ, որ ժապավենն այրվում է, եւ այն ամենը, ինչ այդքան հաճույք է պարգեւում, կարող է մի քանի վայրկյանում մոխրանալ: Պարզելով սա՝ նա լաց եղավ:

8. Երբ Սկորսեզեն արդեն հանրահայտ անուն էր, «Վոգ» հանդեսն իր հատուկ համարում տպագրեց նրա «ֆիլմերից» մեկը, որ մանկության տարիներին «նկարահանել էր» թղթի վրա, գունավոր մատիտներով մեծաշուք մի կինոէպոպեա Հին Հռոմի պատմությունից: «Հավերժական քաղաք» վերնագրված այդ «ֆիլմին» պատանի Մարտինը մասնակից էր դարձրել հոլիվուդյան աստղեր Ջին Սիմոնսին, Քլեր Բլումին, Ջեք Փալանսին, Էնթոնի Քուինին եւ ոչ ավել, ոչ պակաս, 10 հազար ստատիստների:

9. Սկորսեզեն պատմական գիտությունների մագիստրոսի կոչում ունի, որն ստացել է Ճիզվիտական քոլեջից հետո Նյու Յորքի համալսարանն ավարտելով, որտեղ կինոյի պատմություն է ուսանել:

10. Արդեն երկար տարիներ ռեժիսորը դասավանդում է Նյու Յորքի համալսարանում, որտեղ ջանում է իր սաներին սեր ներշնչել հին ֆիլմերի եւ եվրոպական արվեստի հանդեպ, քանի որ «երիտասարդ սերունդը չի գնահատում հին կինոն», իսկ «Ամերիկան կտրված է մնացյալ աշխարհից. այստեղ չեն սիրում այլ երկրների մշակույթը, վախենում են դրանից»:

11. Սկորսեզեն դեռ ուսանողական տարիներին «լիցքավորվել է» Ջոն Ֆորդի, Օրսոն Ուելսի, Վիսկոնտիի, Բերգմանի, Գոդարի, Տրյուֆոյի գործերից: Նա հավաստիացնում է, թե մինչեւ օրս էլ սովորելու բան ունի՝ գիշերները հեռուստատեսությամբ ֆիլմեր նայելով: Օլիվեր Սթոունը՝ Սկորսեզեի սաներից մեկը, հիշում է. «Մարտինը հաճախ դասի էր գալիս քնաթաթախ, կարմրած աչքերով, քանի որ անհրաժեշտ էր համարել անպայման դիտել Հաուարդ Հոքսի կամ Մայքլ Քերթիսի հին ֆիլմերից մեկը»:

12. Սկորսեզեի առաջին ուսումնական աշխատանքը՝ «Ի՞նչ է անում քեզ նման գեղեցիկ աղջիկն այստեղ» կարճամետրաժ կատակերգությունը (1963), «կողոպտել էր» Տրյուֆոյի «Ժյուլը եւ Ջիմը» լեգենդար ֆիլմի նախաբանը:

13. Ջեյ Արը՝ Սկորսեզեի «Ո՞վ է ծեծում դուռս» անդրանիկ լիամետրաժ ֆիլմի հերոսը, նրա նմանակն է՝ ծնողների տանն ապրող բրուքլինցի մի տղա, որը կինոյի եւ ռոքի երկրպագու է: Նրա համար ամենամեծ վիրավորանքը «Լիբերթի Վալանս» ֆիլմը չտեսնելն է կամ Ջոն Ուեյնին չճանաչելը: Այն անանուն աղջիկն էլ, որին սիրահարվում է Ջեյ Արը, եվրոպական կինոյի, ջազի, գրքերի, ավանգարդի ու փորձարարական արվեստի սիրահար է:

14. Ջեյ Արի համար կանայք կամ տիրամայր են, կամ պոռնիկ: Այս դասակարգումն է գործում եւ Սկորսեզեի հետագա շատ ֆիլմերում: Կինոգետ Դեյվիդ Թոմսոնի կարծիքով, նա «ի վիճակի չէ կանանց լիարյուն կերպարներ ստեղծել»:

15. Սկորսեզեի «երկրորդ ես»-ը «Ո՞վ է ծեծում դուռս» ֆիլմում Հարվի Քայթելն է, որի ամպլուան հետագայում պիտի ժառանգեր Ռոբերտ Դե Նիրոն: Alter ego-ները դեմ առ դեմ հանդիպեցին «Վայրագ փողոցներում» (1973):

16. Դե Նիրոն, որին Հոլիվուդի իտալաամերիկացիներից մի ուրիշը՝ Բրայան Դե Պալման է ծանոթացրել Սկորսեզեի հետ, արդեն խաղացել է իր ընկերոջ 8 ֆիլմում, ընդ որում՝ «Կատաղի ցլի» գլխավոր դերակատարման համար 1981-ին արժանացել է «Օսկարի»:

17. «Կատաղի ցուլը» ներկայացված էր 8 «Օսկարի», այդ թվում՝ լավագույն կինոնկարի եւ ռեժիսորական աշխատանքի համար, բայց Սկորսեզեին ոչինչ չհասավ: Մինչդեռ մեկ տասնամյակ անց, ամերիկացի առաջատար կինոքննադատների շրջանում անցկացված հարցման համաձայն, «Կատաղի ցուլը» ճանաչվեց 80-ականների լավագույն ժապավենը:

18. Չնայած կենդանի դասականի համբավին, Սկորսեզեն մինչեւ օրս վաղուց վաստակած իր «Օսկարին» չի արժանացել: Ռոբերտ Դե Նիրոյին մնում է իր մտերիմ բարեկամին մխիթարել Նապոլեոն Բոնապարտի այն խոսքերով, որոնք, պղնձե սալիկի վրա փորագրված, պահում է իր աշխատասենյակում. «Անհաջողությունը հանճարի մայրն է»:

19. Աշխարհի երբեմնի չեմպիոն՝ Բռնցքի Ցուլ մականունով հայտնի բռնցքամարտիկ Ջեյք Լա Մոտայի սրընթաց վերելքի ու գահավեժ անկման պատմությունը, հակառակ Դե Նիրոյի թափած ջանքերին, այնքան էլ չէր ոգեւորում Սկորսեզեին: Նրա միտքը անսպասելիորեն լուսավորվեց ինքնասպանության փորձից հետո, երբ Դե Նիրոն բարեկամին այցի գնաց հիվանդանոց: Սկորսեզեն նրան պատմեց, որ աղոթքը օգնել է իրեն հասկանալու Լա Մոտային: Մեղքի եւ փրկության, ինքնակործանման մոտիվները բռնցքամարտիկի կերպարը հոգեհարազատ էին դարձրել ռեժիսորին:

20. Պատվախնդրությունը, խանդն ու նախանձը կեղեքում են բիրտ ու պոռթկուն Լա Մոտային՝ մի մարդու, որի ամենամեծ հակառակորդը հենց ինքն է: Թե ռինգում, թե դրա սահմաններից դուրս Բռնցքի Ցուլը ձգտում է ճզմել, ոչնչացնել ախոյանին: Եվ միայն ամեն ինչ կորցնելու, հասունացման գնով է նրան վիճակված հասնել կատարսիսի, ներքին մաքրագործման: Ֆիլմի վերջաբանում Սկորսեզեն զուգահեռ է անցկացնում Լա Մոտայի եւ ամերիկյան կինոյի դասական գործերից մեկի՝ Էլիա Կազանի «Նավահանգստում» դրամայի հերոսի միջեւ, որի կերպարը ժամանակին «Օսկար» բերեց Մարլոն Բրանդոյին: «Կատաղի Ցուլը» եզրափակող ավետարանական մեջբերումը ի ծնե կույրի բժշկման մասին, մեկնելով այս զուգահեռի իմաստը, ամեն ինչ դնում է իր տեղը: Սկորսեզեն իրեն նույնացնում է եւ Բրանդոյի եւ Դե Նիրոյի հերոսների հետ: Դրա համար էլ նա ֆիլմը ձոնել է ուսուցչի՝ Հայկ Մանուկյանի հիշատակին՝ մեծարանքի տուրք մատուցելով այն մարդուն, որի շնորհիվ Հիսուսի բժշկած կույրի պես կարող է ասել, թե իր աչքերը բացվեցին:

21. «Կատաղի Ցուլը» ֆիլմի նախնական սցենարը Սկորսեզեն հանձնարարել էր գրել իր մշտական համագործակիցներից մեկին՝ նախկին բաղդադցի, այժմ ամերիկահայ Մարդիկ Մարտինին, որը, ի դեպ, մի դրվագում հանդես է եկել մատուցողի դերում: Նրանց համատեղ աշխատանքներից հիշարժան է հատկապես «Նյու Յորք, Նյու Յորք» մյուզիքլը (1977)՝ Դե Նիրոյի եւ Լայզա Մինելլիի մասնակցությամբ:

22. Սկորսեզեն կրքոտ երաժշտասեր է: Նրա կյանքի ամենավառ տպավորություններից մեկը 50-ականների ջազն էր՝ արվարձանային տղաների պաշտամունքը, որոնք կաշվե բաճկոններ էին հագնում ու ջանում նմանվել Մարլոն Բրանդոյին: «Երաժշտությունը իմ սերն է, ոգեշնչումը», խոստովանում է Սկորսեզեն: Ռոքնռոլը դարձել է նրա «Ո՞վ է ծեծում դուռս», «Վայրագ փողոցներ» եւ այլ ֆիլմերի հիմնական թեմաներից մեկը: Սկորսեզեն է մոնտաժել Մայքլ Ուոդլիի «Վուդսթոք» նշանավոր ֆիլմը, «Էլվիսի շրջագայությունը», որտեղ դրոշմված է ռոքնռոլի արքա Էլվիս Փրեսլիի վերադարձը բեմ, իսկ 1978-ին էկրան բարձրացավ Սկորսեզեի «Վերջին վալսը»՝ «The Band» լեգենդար ռոք խմբի հրաժեշտի համերգի մասին:

23. Սկորսեզեն այնքան էր սիրում իր ծնողներին, որ նկարահանել է իր շատ ֆիլմերում: Նրա մայրը, որպես կանոն, հենց մոր դերեր էր խաղում: «Իտալաամերիկացին» վավերագրական ժապավենում (1975) նկարահանվել է Սկորսեզեների ամբողջ ընտանիքը:

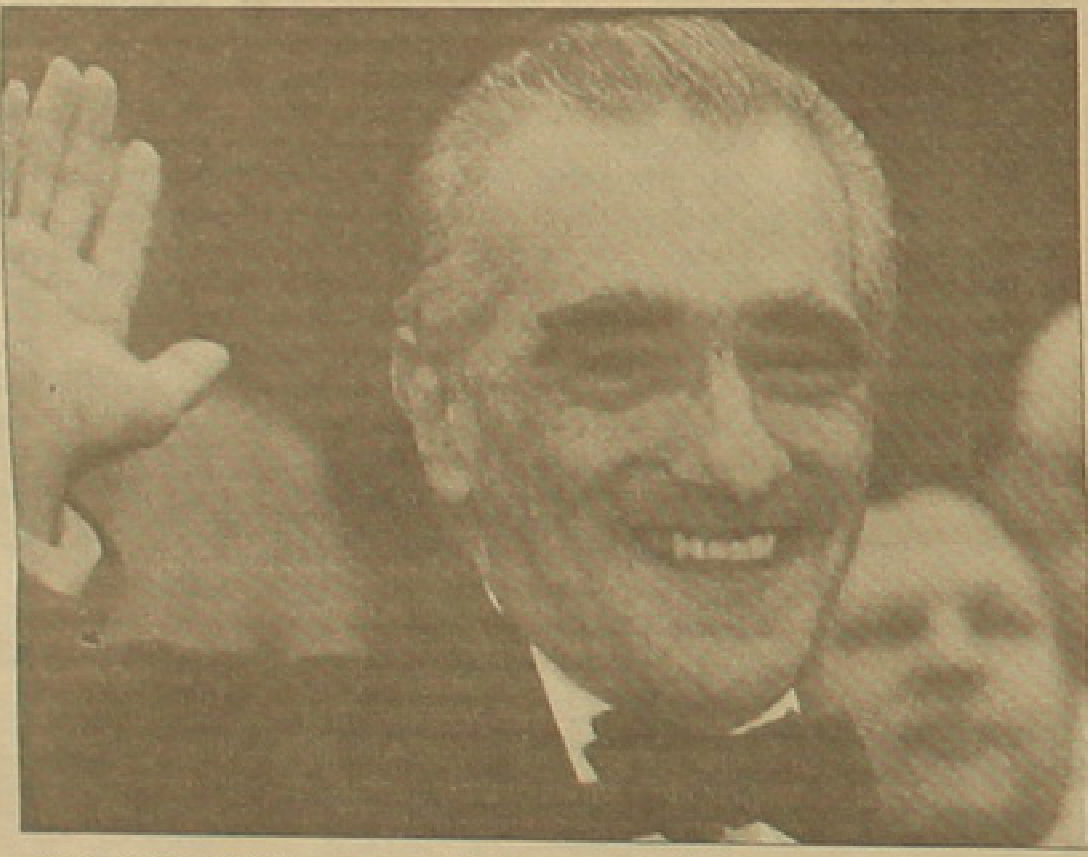

24. Ռեժիսորը ինքն էլ երբեմն առ երբեմն հայտնվում է իր գործերում, փոքրիկ դերեր խաղում նաեւ այլոց ֆիլմերում: Ակիրա Կուրոսավայի «Երազներ» ֆիլմում նա նույնիսկ մարմնավորել է Վինսենթ Վան Գոգին:

25. Դերասանները հաճախ են Սկորսեզեին իրենց ռեժիսորն ընտրել: Էլեն Բըրսթինը Կոպոլայի խորհրդով նրան է դիմել «Ալիսն այլեւս այստեղ չի ապրում» ֆիլմը նկարահանելու համար (1974), Դե Նիրոն առաջարկել է «Կատաղի ցուլը» (1980), Գրիֆին Դանը՝ «Աշխատանքից հետո»-ն (1985), իսկ Փոլ Նյումենը՝ «Փողի գույնը» (1986):

26. Սկորսեզեն այնպիսի հեղինակություն է վայելում, որ աստղերն ամեն գնով պատրաստ են աշխատել նրա հետ: Դանիել Դեյ Լուիսը եւ Միշել Փֆայֆերը համաձայնեցին խաղալ «Անմեղության դարում» (1993) սովորականից ցածր վարձատրությամբ, իսկ Շարոն Սթոունը, որ հայտնի է իր կոշտ ու անզիջում բնավորությամբ, նկարահանվեց «Խաղատանը» (1995)՝ իջեցնելով իր աստղային դրույքաչափը:

27. Սկորսեզեի հերոսներից շատերն արտահայտվում են նյույորքյան անփույթ խոսվածքով, որը լի է կրկնություններով, ավելորդաբանություններով, դադարներով եւ այլն: Քննադատներն ու լրագրողները սա որակել են իբրեւ յուրատեսակ «կմկմոց»:

28. Սկորսեզեի բոլոր ֆիլմերին չէ, որ կանաչ ճանապարհ է վիճակվել: «Ո՞վ է ծեծում դուռս» ժապավենը՝ նրա առաջնեկը, յոթ տարի հաղթահարում էր դեպի էկրան տանող ուղին, «Կատակերգության արքան» (1982) նկարահանվելուց միայն երկու տարի անց ցուցադրվեց: Դժվարությունների է բախվել եւ «Նյու Յորքի հրոսակախմբերը»՝ Սկորսեզեի վերջին ֆիլմը, որի պրեմիերան շարունակ հետաձգվում է:

29. Կրոնական թեմայով ստեղծված ոչ մի ֆիլմ կինոյի պատմության մեջ այնպիսի փոթորիկ չի բարձրացրել, ինչպես Սկորսեզեի «Քրիստոսի վերջին փորձությունը» (1988)՝ ըստ Նիկոս Կազանձակիսի վեպի, որտեղ Հիսուսի ավետարանական երեք փորձություններին հավելվել է եւս մեկը. նա հեռանում է Գողգոթայի խաչից եւ ապրում սովորական մահկանացուի կյանքով: «Կանոնախախտ» ռեժիսորի դեմ կատաղի արշավ ծավալվեց՝ սկսած եկեղեցական այրերի բանադրանքից մինչեւ հավատացյալների ցույցերը կինոթատրոնների առաջ: «Քրիստոսի զինվորները» նույնիսկ հրկիզեցին Փարիզի «Սեն Միշել» կինոթատրոնը, իսկ Բեզանսոնում ռումբ պայթեցրին:

30. Երբ «Քրիստոսի վերջին փորձությունը» ներկայացվեց Վենետիկի միջազգային կինոփառատոն, հարկ եղավ ստանալ քաղաքի գլխավոր դատավորի թույլտվությունը ցուցադրության համար: Վերջինս ֆիլմի լավագույն պաշտպանը դարձավ՝ հայտարարելով, թե չի կարող խորամուխ լինել կինոնկարի գեղարվեստական արժանիքների մեջ, քանի որ իրեն դիլետանտ է համարում, բայց ջերմորեն պաշտպանում է արվեստագետի իրավունքը ընդունված կանոններից շեղվող իր տեսանկյունն ունենալու:

31. «Կունդուն» ֆիլմից (1997) հետո վրդովված չինական իշխանությունները Սկորսեզեի անունն ընդգրկել են այն անձանց ցանկում, որոնց մուտքը Տիբեթ արգելված է: Կինոնկարը պատմում է Տիբեթի հոգեւոր եւ քաղաքական առաջնորդի՝ 14-րդ Դալայլամայի մասին, որն ստիպված էր ընդմիշտ լքել հայրենիքը, երբ կարմիր Չինաստանի բանակը ոտք դրեց Տիբեթի խաղաղ հողին:

32. 80-ականների կեսին Սկորսեզեն հրաժարվեց «Շինդլերի ցուցակը» նկարահանելու առաջարկից՝ պատճառաբանելով, որ հրեա ռեժիսորը դա ավելի լավ կանի:

33. Սկորսեզեի չիրականացած ծրագրերից մեկն էլ Մերի Շելլիի եւ նրա նշանավոր գրքի հերոսի՝ Ֆրանկենշտեյնի մասին պատմող ժապավենն էր: Այդ սյուժեով էր, որ Քեն Ռասելը նկարահանեց իր «Գոթիկան»:

34. «Խաղատան» հեղինակը մոլեխաղերից շատ հեռու է եւ չի թաքցնում, որ Լաս Վեգասում իրեն ձանձրույթն է համակում: Նրան հետաքրքրել է «մարդկանց գրավելու այն մեխանիզմը, որն ստիպում է վերջին փողը խաղի մեջ դնել: Այդ լավ գործող մեխանիզմը, ռեժիսորի խոսքերով, մի քանի ժամում փոխում է մարդկանց գիտակցությունը»:

35. Սկորսեզեն խուսափում է հարցազրույցներից եւ բարձրաշխարհիկ կյանքից, բայց հատուկ վերաբերմունք ունի Կաննի հանդեպ, որտեղ 1976-ին նրա «Տաքսիստն» արժանացել է «Ոսկե արմավենու ճյուղի»: Չորս տարի առաջ վարպետին արդեն պատիվ է վիճակվել գլխավորելու Կաննի փառատոնի մեծ ժյուրին, իսկ այս տարի նա հատվածներ ցուցադրեց Լեոնարդո Դի Կապրիոյի եւ Քեմերոն Դիասի մասնակցությամբ նկարահանած իր վերջին՝ «Նյու Յորքի հրոսակախմբերը» ֆիլմից:

36. Սկորսեզեն հանդես է գալիս նաեւ որպես կինոարտադրող՝ հովանավորելով հատկապես անկախ կինոն:

37. Ռեժիսորի մյուս լավագույն բարեկամը, Դե Նիրոյի կողքին, Ջորջո Արմանին է: Նրանք սիրում են երկուսով վիսկի խմել միջերկրածովյան այն կղզում, որտեղ ապրում է հայտնի մոդելագործը: Ի սեր բարեկամության՝ Սկորսեզեն Արմանիի մասին նկարահանել է «Պատրաստված է Միլանում» ֆիլմը:

38. Մի լրագրող, հետեւելով Սկորսեզեին նկարահանման հրապարակում, նրան նկարագրել է այսպես. «Միստր Սկորսեզեն մոտ 160 սմ հասակ ունի, շնչարգելության պատճառով նստում է կիսապառկած դիրքով եւ թույլ չի տալիս, որ իր մոտ ծխեն»:

39. Սերը կանանց հանդեպ Սկորսեզեի ամենամեծ թուլություններից է: Նա արդեն չորս անգամ պաշտոնապես ամուսնացել է, չհաշված սիրավեպերը դերասանուհիների հետ:

40. 1997-ին լույս տեսավ Իզաբելլա Ռոսսելինիի «Փոքր-ինչ իմ մասին» հուշերի գիրքը, որը, ինչպես հեղինակն է նշում, նվիրված է իր «ուրվականներին»՝ նրանց, ովքեր արդեն աննյութ «կարգավիճակում» են՝ հեռացել են աշխարհից կամ անհետացել աստղի տեսադաշտից, բայց դրոշմվել են նրա հիշողության մեջ: Այդ ուրվականների թվում է եւ Իզաբելլայի առաջին ամուսինը՝ Մարտին Սկորսեզեն:

Արժե դիտել

25 նոյեմբերի, 24.00 Երեւան

■ **«Վեսթսայդյան պատմություն»**★★★: Ռեժիսոր՝ Ռոբերտ Ուայզ: Դերերում. Նատալի Վուդ, Ռիչարդ Բեյմեր, Ջորջ Շակիրիս, Ռիտա Մորենո: ԱՄՆ, 1961:

«Ռոմեո եւ Ջուլիետ»-ի արդիականացված տարբերակը՝ մյուզիքլի տեսքով, արժանացել է 10 «Օսկարի»:

26 նոյեմբերի, 23.40 Հայ TV

■ **«Այնտեղ, ուր հոսում է գետը»**★★★: Ռեժիսոր՝ Ռոբերտ Ռեդֆորդ: Դերերում. Քրեյգ Շաֆեր, Բրեդ Փիթ, Թոմ Սքերիթ, Բրենդա Բլեթին: ԱՄՆ, 1992:

Մաքլինների ընտանեկան քրոնիկոնը պատմում է կյանքի անդառնալի կորուստների, բայց եւ այդ կյանքի անարտահայտելի գաղտնիքի, բերկրանքի ու տրտմության մասին:

26 նոյեմբերի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Ճակատագրական կինը»**★★: Ռեժիսոր՝ Բրայան Դե Պալմա: Դերերում. Ռեբեկա Ռոմայն-Ստամոս, Անտոնիո Բանդերաս, Փիթեր Քոյոթ: Ֆրանսիա - ԱՄՆ, 2002:

Թրիլեր՝ «սեւ ֆիլմի» լավագույն ավանդույթներով:

26 նոյեմբերի, 01.30 Ա1 (48 դմ)

■ **«Գայլերի շրջապատում»**★: Ռեժիսոր՝ Նիլ Ջորդան: Դերերում. Սառա Փաթերսոն, Անջելա Լենսբերի, Դեյվիդ Ուորներ: Մեծ Բրիտանիա, 1984:

Ֆրեյդիստական վարիացիա՝ «Կարմիր գլխարկի» մոտիվներով:

28 նոյեմբերի, 01.30 Ա1 (48 դմ)

■ **«Փրկիչը»**:★ Ռեժիսոր՝ Պետեր Անտոնիեւիչ: Դերերում. Դենիս Քուեյդ, Նատաշա Նինկովիչ, Նաստասյա Կինսկի: ԱՄՆ, 1997:

Պատերազմական դրամա, որի գործողությունը ծավալվում է ազգամիջյան բախումների ողբերգական ռազմաբեմի վերածված Բոսնիայում:

1 դեկտեմբերի, 23.30 Ա1

■ **«Հրավերք»**★★★: Ռեժիսոր՝ Մանուել Դի Օլիվեյրա: Դերերում. Լեոնոր Սիլվեյրա, Միշել Պիկոլի, Իրեն Պապաս: Պորտուգալիա -Ֆրանսիա, 1996:

Կամերային հոգեբանական դրամա՝ կյանքի, սիրո, տղամարդու եւ կնոջ, ամուսնական հարաբերությունների մասին:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Մարզական

Չին ծանրորդների հաղթարշավը շարունակվում է

Վարշավայում անցկացվող ծանրամարտի աշխարհի առաջնության հերթական օրը տղամարդիկ պարգեւները վիճարկեցին 69 կգ քաշային կարգում։ Մինչ արդյունքներին անդրադառնալը, նշենք, որ նախորդ օրը 62 կգ քաշային կարգում հանդես եկած Արթուր Դանիելյանը երկամարտում ցույց էր տվել 290 կգ (130+160) արդյունք զբաղեցնելով 7-րդ տեղը։ Արթուրը 7-րդն էր նաեւ պոկում վարժությունում, որտեղ առաջին փորձից իրեն ենթարկելով 130 կգ-անոց ծանրաձողը, հաջորդ երկու մոտեցումների ժամանակ չկարողացավ բարձրացնել 135 կգ ծանրությունը։ Հրում վարժությունում նա հաջորդաբար բարձրացնելով 155 եւ 160 կգ ծանրությունները, անհաջողության մատնվեց 3-րդ փորձի ժամանակ (167,5 կգ) եւ գրավեց 8-րդ տեղը։

69 կգ քաշային կարգում մեդալների համար հիմնական պայքարն ընթացավ չին ծանրորդներ Չուֆու Չենի, Գուժենգ Ժանգի, թուրքիացի Յոզեֆ Սբեյի միջեւ։ Պոկում վարժությունն անթերի կատարեց Չուֆու Չենը, որն էլ արժանացավ փոքր ոսկե մեդալի՝ հաջորդաբար հաղթահարելով 150, 155 եւ 157,5 կգ ծանրությունները։ Իսկ ահա, 2-րդ տեղը գրաված Գուժենգ Ժանգը 3-րդ փորձի ժամանակ (157,5 կգ) անհաջողության մատնվեց եւ բավարարվեց 155 կգ արդյունքով։ Բրոնզե մեդալը բաժին հասավ Յոզեֆ Սբեյին (152,5 կգ)։ Հրում վարժությունում բոլորին գերազանցեց Գուժենգ Ժանգը։ Հրելով 192,5 կգ-անոց ծանրաձողը, նա ապահովեց ընդհանուր հաղթանակը երկամարտում ցույց տալով 347,5 կգ (155+192,5) արդյունք եւ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը։ Չուֆու Չենը 345 կգ (157,5+187,5) արդյունքով 2-րդն էր, 3-րդ տեղը գրավեց Յոզեֆ Սբեյը՝ 335 կգ (152,5+182,5)։ Նշենք, որ հրում վարժությունում բրոնզե փոքր մեդալը նվաճեց եգիպտացի Մոհամեդ Տանտավին։ Նա եւս բարձրացրել էր 187,5 կգ ծանրությունը, ինչպես եւ 2-րդ տեղը զբաղեցրած Չուֆու Չենը, սակայն եգիպտացու անձնական քաշը 800 գրամով ավելի էր չինացուց։

Անհաջողության մատնվեց հրում վարժությունում (196,5 կգ) եւ երկամարտում (357,5 կգ) աշխարհի ռեկորդակիր, բուլղարացի ծանրորդ Գալաբին Բոեւսկին։ Պոկում վարժությունում նա 150 կգ արդյունքով 6-րդն էր, իսկ հրումում 0 ստացավ՝ չկարողանալով բարձրացնել նախնական պատվիրած քաշը (187,5 կգ)։

Կանայք կրկին աչքի ընկան բարձր արդյունքներով։ Այս անգամ աչքի ընկավ մինչեւ 63 կգ քաշայինների մրցավեճին մասնակցած հույն մարզուհի Անաստասիա Ցակիրին, որը հրում վարժությունում 0,5 կգ-ով գերազանցեց մեկ ամիս առաջ չինացի Քսիա Լյուի սահմանած համաշխարհային ռեկորդը։ Վերջինս 135 կգ-ով 2-րդն էր, իսկ պոկում վարժությունում այս երկու մարզուհիների մրցապայքարում հաղթել էր Քսիա Լյուն (107,5 կգ)՝ 2,5 կգ-ով գերազանցելով Ցակիրու ցուցանիշը։ Արդյունքում, երկամարտում աշխարհի չեմպիոնուհու կոչմանն արժանացավ չին մարզուհին՝ 242,5 կգ (107,5+135)։ Ցակիրին նրանից հետ մնաց 2,5 կգ-ով։ Բրոնզե մեդալը նվաճեց բուլղարուհի Գերգանա Կիրիլովան՝ 225 կգ (102,5+122,5)։

Մինչեւ 58 կգ քաշայինների մրցավեճում ուժեղագույնը չին մարզուհի Սուն Ձժիգգյուանն էր՝ 230 կգ (105+125)։ Արծաթե մեդալին արժանացավ թաիլանդցի Ուենդի Կամիայը՝ 212,5 կգ (92,5+120), 3-րդ տեղը գրավեց հույն մարզուհի Խարիկիա Կաստրիցին՝ 210 կգ (97,5+112,5)։

Թայսոնը կրկին ռինգ դուրս կգա

Այս տարվա հունիսի 8-ին Լենոքս Լյուիսից պարտվելուց հետո Մայք Թայսոնն առաջին անգամ ռինգ դուրս կգա 2003 թ. փետրվարի 22-ին։ Այդ օրը Մեմֆիսում «Երկաթյա Մայքը» կմենամարտի բռնցքամարտի համաշխարհային խորհրդի վարկածով վարկանիշային աղյուսակում 5-րդ տեղում ընթացող Կլիֆորդ Էտյենի հետ, որը հայտնի է «Սեւ Ռինո» մականունով։ 10 ռաունդանոց մենամարտը կկայանա այն նույն մարզադահլիճում, որտեղ այս տարվա ամռանը Թայսոնը նոկաուտի էր ենթարկվել Լյուիսի կողմից։ Մայքի ներկայիս մրցակիցը տարել է 24 հաղթանակ (17-ը՝ նոկաուտով), մեկում պարտվել է, մեկն ավարտել ոչ-ոքի։

«Մաքքաբին» խաղադաշտ է փնտրում

ՈՒԵՖԱ-ն առայժմ չի թույլատրում իսրայելական ակումբներին եվրագավաթների խաղարկության հանդիպումներն անցկացնելու սեփական հարկի տակ։ Իսրայելի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Գավրի Լեւին խնդրել էր ՈՒԵՖԱ-ի գործադիր տնօրեն Գերհարդ Այգներին թույլատրել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության «Մաքքաբի»–ԱԵԿ հանդիպումն անցկացնել Հայֆայում։ Սակայն ՈՒԵՖԱ-ն մերժել էր խնդրանքը։ Այժմ քննարկվում է խաղն Իտալիայում անցկացնելու տարբերակը։

Բրիտանական թիմը մարզվելու է Կիպրոսում

Աթենքում 2004 թ. կայանալիք օլիմպիական խաղերին մասնակցելու նպատակով բրիտանական թիմը որոշել է մարզումներ անցկացնել Կիպրոսում՝ հաշվի առնելով, որ կղզու կլիմայական պայմանները շատ նման են Հունաստանի պայմաններին, եւ որ անգլերենը տարածված լեզու է այնտեղ։ Այս մասին է հաղորդում Նիկոսիայից «Ազգի» թղթակից Ջորջ Տեր-Բարթողը՝ հենվելով առեւտրի, արդյունաբերության եւ զբոսաշրջության նախարար Նիկոս Ռոլանդիսի հայտարարության վրա, որը նա կատարել է բրիտանական օլիմպիական կոմիտեի ներկայացուցիչներ Ռիչարդ Սիմոնդսի եւ Մարգանա Բոգդանովիչի հետ հանդիպելուց հետո։ Ռոլանդիսը կառավարության անունից խոստացել է թիմին ապահովել ամեն տեսակի հարմարություններով, ասելով, որ նման ծրագրերը կարող են խթանել կղզու ձմեռային զբոսաշրջությանը։

Բրիտանական օլիմպիական կոմիտեն շուտով մանրամասն առաջարկներ է ներկայացնելու մարզումների կազմակերպման առնչությամբ, ասված է Ջորջ Տեր-Բարթողի հաղորդման մեջ։

Հ. Օ.

«Լիդսը» խաղացողներին վաճառքի է հանել

Անգլիական «Լիդս» ակումբի ֆինանսական վիճակը ստիպել է ֆուտբոլային թիմի ղեկավարությանը դիմել վճռական քայլերի՝ վաճառքի հանելով իր ֆուտբոլիստներին։ Ակումբը 77 մլն ֆունտ ստեռլինգի պարտք ունի, ինչը կարող է թիմին սնանկացման եզրին հասցնել եւ արժանացնել իտալական «Ֆիորենտինայի» տխուր ճակատագրին։

Հավանաբար, առաջինը ստիպված կլինի հեռանալ ակումբից կիսապաշտպան Լի Բոյերը։ Նա այդպես էլ չկարողացավ ակումբի հետ համաձայնության գալ նոր պայմանագրի հարցում եւ այժմ բանակցություններ է վարում «Մանչեսթր Սիթիի» մարզիչ Քեւին Քիգանի հետ։ Բոյերի պայմանագրի ժամկետը լրանում է 2003 թ. ամռանը եւ որպեսզի ֆուտբոլիստին անվճար չտրամադրեն նոր ակումբի, «Լիդսը» համաձայնել է շատ չնչին փոխհատուցումով բաժանվել նրանից։ Իսկ ահա, մի շարք ֆուտբոլիստներ՝ Ռոբբի Ֆաուլերը, Մարկ Վիդուկան, Օլիվյե Դակուրը, Նայջել Մարտինը, Իան Հարտը «Լիդսից» կհեռանան արդեն այս ձմռանը։

ՇԱԽՄԱՏ

Տիգրան Պետրոսյանն առաջատարների խմբում է

Հունաստանի Հերակլիոն քաղաքում իրենց մրցավեճն են շարունակում տարիքային տարբեր խմբերի շախմատի աշխարհի պատանիների եւ աղջիկների առաջնության մասնակիցները, որոնք կանցկացնեն 11-ական տուր։ Պատանիների մրցաշարում (մինչեւ 18 տարեկաններ) հաջող ելույթներն է շարունակում Տիգրան Պետրոսյանը, որը 8 հնարավորից վաստակելով 6 միավոր՝ 3-7-րդ տեղերն է բաժանում։ Հերթական երկու հանդիպումները Տիգրանն անցկացրեց վարկանիշով իրենից բարձր Շախրիար Մամեդյարովի (Ադրբեջան) եւ Զվիադ Իզորիայի (Վրաստան) հետ եւ երկուսում էլ խաղաղ դաշն կնքեց։ Տիգրանը տոնել է 5 հաղթանակ, 2 պարտիա ավարտել ոչ-ոքի, կրել է մեկ պարտություն (3-րդ տուրում, հոլանդացի Էրվին Ամինիից)։ Պետրոսյանն ընդամենը կես միավոր է զիջում առաջատարներ Պենտալա Խարիկրիշնային (Հնդկաստան) եւ հունգարացի Ֆերենց Բերկեշին։ Այնպես որ, ավարտական 3 տուրերում հաջող հանդես գալու դեպքում Տիգրան Պետրոսյանը կարող է հավակնել մրցանակային տեղի։

Վատ հանդես չի գալիս նաեւ Արման Փաշիկյանը (մինչեւ 16 տարեկաններ), չնայած վերջին երկու տուրերում նա վաստակեց ընդամենը կես միավոր (ոչ-ոքի Պանցուլայայի հետ, պարտություն Գերժոյից) եւ այժմ 5,5 միավորով բաժանում է 8-13-րդ տեղերը։ Առաջատարը վրաց շախմատիստ Լեւան Պանցուլայան է՝ 7 միավոր, որին կես միավորով են զիջում Ստելվագենը, Էրդոգը եւ Գերժոյը։

Մինչեւ 14 տարեկանների մրցաշարում Վահրամ Մեժլումյանն ունի 4,5 միավոր, ընդ որում դրանցից 2-ը վաստակեց 7-8-րդ տուրերում՝ հաղթելով Չոլդանին (Դանիա) եւ Խաուին (Ֆրանսիա)։ Առաջատարը հնդիկ շախմատիստ Ռոխիտն է (7 միավոր)։

Վաստակելով 1,5 միավոր (ոչ-ոքի Չանի, հաղթանակ Բալդաուֆի հետ պարտիաներում) մրցաշարային վիճակը զգալիորեն բարելավեց նաեւ մինչեւ 12 տարեկանների մրցաշարում հանդես եկող Ռոբերտ Հովհաննիսյանը (5 միավոր)։ Իսկ առաջատարը վիետնամցի Նգուեն Սոնն է (7 միավոր)։ 10-ամյա Գրիգոր Դիլանյանը վաստակել է 4,5 միավոր։ 7-րդ տուրում նա հաղթեց Տիխոմիր Օչկովին, սակայն հաջորդ տուրում պարտվեց Չանգին։ Աղյուսակը գլխավորում է ադրբեջանցի Էլթայ Սաֆարլին։

Վերջին երկու տուրերը հաջող էին Լուսինե Ապրեսյանի համար։ Մինչեւ 18 տարեկան աղջիկների մրցաշարում Լուսինեն հաղթեց անգլուհի Կոեյին եւ ռուսաստանցի Հասանովային։ Տոնելով 3 անընդմեջ հաղթանակ, Լուսինեն 5 միավորով մոտեցավ առաջատարներին։ Աղյուսակը գլխավորում է վրաց շախմատիստուհի Թամարա Ծերեթելին՝ 6,5 միավոր։ Կես միավոր պակաս ունեն Սեբագը (Ֆրանսիա), Կատերինա Ռոհոնյանը (Ուկրաինա), Բերզինան (Լատվիա) եւ Պյոտցը (Գերմանիա)։

Նույնպես երկու հաղթանակ տոնեց Լուսինե Ալավերդյանը (մինչեւ 14 տարեկաններ)՝ պարտության մատնելով Միլենա Ռոդրիգեսին (Կոլումբիա) եւ Էքերի Կուբլաշվիլուն (Վրաստան)։ Լուսինեն ունի 5 միավոր, իսկ առաջատարը Լաուրա Ռոգուլեն է (Լատվիա)՝ 7,5 միավոր։ Սիրանուշ Անդրեասյանը (մինչեւ 16 տարեկաններ) նախ հաղթեց վիետնամցի Հոանգին, հետո պարտվեց ուկրաինուհի Զդեբսկայային եւ այժմ իր օգտին գրանցել է 5 միավոր։ Առաջատարը վրաց շախմատիստուհի Նանա Ձագնիձեն է՝ 7 միավոր։

Տարիքային մյուս երկու խմբերում առայժմ այնքան էլ վստահ հանդես չեն գալիս Վարդուհի Քալաշյանը (4,5 միավոր) եւ Տաթեւ Գասպարյանը (3)։ Մինչեւ 12 տարեկանների մրցաշարում 6,5 միավորով առաջատարներն են Մարիա Իգնացը (Հունգարիա), Կրեշնա Ինապուրին (Հնդկաստան), Տան Ժոնկին (Չինաստան) եւ Աննա Մուզիչուկը (Ուկրաինա)։

Ժամկետը հայտնի է

Վերջնականապես հայտնի է դարձել աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովի եւ շախմատային ծրագրերի մեջ աշխարհի չեմպիոն «Դիփ Ժունիոր» համակարգչի միջեւ կայանալիք մրցամարտի ժամկետը։ Այն կսկսվի հունվարի 5-ին Երուսաղեմում։ Սկզբնական պայմանավորվածության համաձայն, այդ մրցամարտը նախատեսված էր անցկացնել հոկտեմբերի 1-ին, հետո տեղափոխվեց դեկտեմբերի 1-ին։ Քանի որ մրցամարտն անցկացվելու է ՖԻԴԵ-ի հովանու ներքո, ապա Բլեդի օլիմպիադայի ավարտից անմիջապես հետո ՖԻԴԵ-ի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովը մեկնեց Երուսաղեմ, որտեղ էլ բանակցությունների արդյունքում հաստատվեց մրցամարտի անցկացման նոր ժամկետը։

Մրցակիցները կանցկացնեն 6 պարտիա։ Մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 1 մլն դոլար է, որի կեսը Կասպարովը կստանա միայն մասնակցության համար։ Մնացած 500 հազար դոլարի 60 տոկոսը կտրվի հաղթողին։ 40 տոկոսը՝ պարտվողին։ Այսպիսով, Կասպարովը հաղթելու դեպքում որպես պարգեւ կստանա 800 հազար դոլար։

Մաթեուսը հեռացավ «Բավարիայից»

Նախկինում գերմանացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Լոթար Մաթեուսը, որը Մյունխենի «Բավարիա» ակումբի պատվավոր անդամ է, հեռացել է ակումբից՝ հետ վերադարձնելով հրաժեշտի խաղից հետո ստացած բոլոր նվերները։ Պատճառն ակումբի մենեջեր Ուլե Հյոնեսի հետ կոնֆլիկտն է։ Մաթեուսը խիստ քննադատության էր ենթարկել «Բավարիային» չեմպիոնների լիգայի 1-ին խմբային մրցաշարում անհաջող ելույթների համար։ Դա վրդովեցրել էր Հյոնեսին, որը հայտարարել էր, թե Մաթեուսին թույլ չի տա նույնիսկ խաղադաշտի խոտածածկի խնամքով զբաղվել։ Նման հայտարարությունը խիստ վիրավորել էր Մաթեուսին, եւ նա վճռել էր խզել կապերը հարազատ ակումբի հետ, որի կազմում 7 անգամ արժանացել է երկրի չեմպիոնի կոչմանը, 3 անգամ դարձել Գերմանիայի գավաթակիր, նվաճել ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը։ 41-ամյա Մաթեուսը հավաքականում անցկացրած խաղերի քանակով հանդիսանում է Գերմանիայի ռեկորդակիրը (150 խաղ)։ 1990 թ. նա դարձավ ֆուտբոլի աշխարհի չեմպիոն։ Նա առաջինն էր, ով 1991 թ. ճանաչվեց աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ։

Միչովը մարզվում է Կիեւի «Դինամոյում»

Մոսկվայի «Սպարտակի» նախկին ֆուտբոլիստ Դմիտրի Միչովը, որը ՌԴ ֆուտբոլային միության կարգապահական կոմիտեի որոշմամբ 4 ամսով որակազրկվել է, արդեն 3 օր է, ինչ մարզվում է Կիեւի «Դինամոյի» «Կոնչա Զասպա» մարզաբազայում։ Երեւում է, որ «Դինամոն» լրջորեն է հետաքրքրվում ֆուտբոլիստով եւ բացառված չէ, որ նրա հետ շուտով պայմանագիր կնքվի։ Ակումբի նախագահ Իգոր Սուրկիսը նշել է, որ իրեն շատ է դուր գալիս Միչովի խաղը եւ եթե վերջինս ցանկություն հայտնի հանդես գալ «Դինամոյում», ապա ինքը կողջունի նման քայլը։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՆԻԳԵՐԻԱ

Արյունոտ գեղեցկության մրցույթ

ԱԲՈՒՋԱ, 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՎՈՍՏԻ: Առնվազն 100 մարդ է զոհվել հինգշաբթի Նիգերիական Կադունա քաղաքում մահմեդական երիտասարդների սանձազերծած ջարդերի հետեւանքով, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: Մոտ 200 տուժածներ ստացել են տարբեր աստիճանի խեղումներ: Նրանցից շատերը գտնվում են ծանր վիճակում: Ըստ Միջազգային կարմիր խաչի ներկայացուցիչ Շեյխ Սանիի, «բազմաթիվ մարդիկ են սպանված»:

Անկարգությունները սկսվել են Նիգերիայի «Զիս դեյ» առաջատար թերթում «Աշխարհի գեղեցկուհի» մրցույթի մասին (որը պետք է կայանա աֆրիկյան երկրի Աբուջա մայրաքաղաքում դեկտեմբերի 7-ին) հոդվածի հրապարակումից: Հեղինակը, ռադիկալ մուսուլմանների կարծիքով, անհարգալից է արտահայտվել Մուհամեդ մարգարեի մասին: Չորեքշաբթի երիտասարդների ամբոխը հարձակվել է թերթի թղթակցական կետի վրա եւ հրդեհել: Ավելի վաղ Նիգերիայի Իսլամի գործերի գերագույն խորհուրդը կոչ էր արել կառավարությանը չեղյալ հայտարարել գեղեցկության համաշխարհային մրցույթի անցկացումը, որը կոչել էին «մերկության շքերթ, որ վիրավորում է մուսուլմանների կրոնական զգացմունքները»: Մահմեդական երիտասարդության ազգային խորհուրդը հայտարարել է, որ կպատժի «անամոթ շոուն»:

☎ 529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Կգնեմ** «Վազ 2106» մակնիշի ավտոմեքենա 1800 դոլարի սահմաններում: Հեռ. (09)495295, ժ. 18:00-ից հետո:
- **Վաճառվում է** 1996 թ. նոյեմբերի արտադրության «ԳԱԶ 31029» մակնիշի ավտոմեքենա, գույնը մոխրագույն, վազքը 85.000 կմ, 5 աստիճան փոխանցման տուփով: Գինը 3000 դոլար: Հեռ. (09) 415036:
- **Օգոնային էպիլյացիա** (ընդմիշտ): Երեսի մաշկում ուլտրաձայնով: Հեռ. 27-75-86 (գրասենյակ), 40-55-30 բջջ.:
- **Փոխանակում եմ** փոքր կենտրոնում գտնվող սեփականացրած 80 քմ տարածքս սեփական տան հետ, հեռ. 09 423833, Արթուր:
- **Վաճառվում է** 800 քմ տուն-հողամաս Օշականում: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 34-40-71:
- **Բուժում եմ** ստամոքսի եւ տասներկումատնյա աղիքի խոցեր, գաստրիտ, էրոզիաներ, խոցեր, թութք, լյարդի ցիռոզ, ոռլիարտրիտ, ռադիկուլիտ եւ այլ հիվանդություններ: Բժիշկ Համլետ Միքայելյան: Հասցեն՝ Օրբելու 65ա, հեռ. 22-22-27, 28-80-30:
- **Վարձով տրվում է** 1 սենյականոց բնակարան կենտրոնում («Միլ. ոլլագայի» մոտ), 130 դոլար: Հեռ. 53-36-74:
- Միջազգային ռուսական կազմակերպությունը հրավիրում է աշխատանքի 18-ից բարձր տարիքի մարդկանց: Հասցեն՝ Մարյան 33, բն. 1: Հեռ. 55 31 46, Ռոզի:
- **Կգնեմ** զրեր ավտոմեքենաների էլեկտրասարքավորումների վերաբերյալ հայերեն կամ ռուսերեն: Հեռ. 263261:
- **Տրվում է վարձով** ստորգետնյա ավտոտնակ 2 մեքենայի համար: Հեռ. 53-31-28, տնային:
- **Վաճառվում է** հրակայուն աղյուս ռուսական, բարձր որակի, սպիտակ գույնի: Զանգահարել 53-31-28, տնային:
- **Վաճառվում է** բիլիարդի սեղան, օգտագործված, քարե դաշտով, իր բոլոր պարագաներով (աքսեսուարներով), չափը 3 մx1,5 մ: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 289331, Վլադ:
- **Կգնեմ** 3 սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում առանց միջնորդի: Հեռ. 538489:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Իսահակյան 43, I մուտք, 16 բն., 9/4 հարկ, ընդ. մակերեսը 93 քմ, բնակմակերեսը 60 քմ, բաց եւ փակ տնտեսական պատշգամբ, մշտական ջուր, ջրատաքացուցիչ (գեյզեր), երկաթյա դուռ: Հեռ. 524666:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ն իր հետագա գործունեությունն արդյունավետ կազմակերպելու եւ գործընկերներ ընտրելու նպատակով ցանկանում է ծանոթանալ ՀՀ տարածքում գտնվող այն կազմակերպությունների հետ, որոնք էներգետիկ ոլորտում ունեն աշխատանքի փորձ՝ հետեւյալ ասպարեզներում.

- շինարարություն (նաեւ հարդարում, ասֆալտապատում)
- նյութամատակարարում
- տրանսֆորմատորների վերանորոգում
- ցածր եւ բարձր լարման էլեկտրական սարքավորումների նորոգում
- ռելեական պաշտպանություն եւ ավտոմատիկայի սարքավորումների մոնտաժում ու կարգաբերում:

Նախագծից կազմակերպությունները կարող են ստանալ հարցաթերթիկներ՝ իրենց տվյալների լրացման համար: Պատրաստ հարցաթերթիկները պետք է ներկայացվեն փակ, կնքված ծրարով մինչեւ 2002 թ. մարտի 1-ը: Հասցեն՝ Երեւան, Ա. Արմենակյան 127, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ, 205 ա սենյակ:

Ներկայացված ծրարները հետ չեն վերադարձվում:

Լրացուցիչ տվյալների համար զանգահարել 521745 հեռախոսահամարով:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՑԱՆՑԵՐ» ՓԲԸ

Նոր էջ գրական խմբակցությունը հայտարարում է գեղարվեստական արձակի (պատմվածքներ, վիպակ, վեպ, թատերգություն) ընտրված հեղինակությունների հրատարակման հովանավորություն:

- Գրվածքների ծավալը՝ 200 էջի սահմաններում:
- Տպաքանակի կեսը կհանձնվի հեղինակին:
- Կտրվի համապատասխան հոնորար:
- Նյութերը հանձնել մեքենագրված, A4 թղթի վրա:
- Նյութերի հանձնման ժամկետը՝ հուլիս 1, 2003 թ.:
- Նյութերի հանձնման վայրը

ՆՓԵԿ- Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոն
Հասցեն՝ Փավստոս Բուզանդի 1/3,
հեռ. 56.82.25 եւ 56.83.25

Կորել է Լեոնիդ Հարությունյանի
տրանսպորտից օգտվելու մշտական տոմսը:

Ղեղագիտական ինստիտուտների եւ ֆակուլտետների III, IV, V կուրսերի ուսանողների համար լույս է տեսել «Դեղագիտական քիմիա» դասագիրքը, որը 1996 թ. հրատարակված «Ընդհանուր դեղագիտական քիմիա» դասագրքի հետ ամփոփում է այդ առարկայի լրիվ կուրսը:

Հեղինակն է Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի դեղագիտական քիմիայի ամբիոնի դոցենտ **Ռուդոլֆ Համազասպի Հակոբյանը**:

Հեռախոս՝ 23-02-59, 58-28-21 ԵՊԲՀ

«Միլավիցան» Երեւանում

...Աննախադեպ գներ, լայն ընտրանի

Կանանց ներքնազգեստի «Միլավիցա» խանութ-սրահն այսուհետեւ կանանց ու աղջիկներին հրավիրում է գնելու եվրոպական հանրահայտ «Միլավիցա» ֆիրմայի արտադրանքը՝ ցանկացած ճաշակի եւ ցանկացած չափսերի ու առանց տարիքային սահմանափակման:

Մեր հասցեն է՝ Կասյան 7,

☎ 27-50-40:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԵՎ ԴԵՂԻՆ ԷՋԵՐ 2002+

Գործարար տեղեկատվություն գործարարների համար

ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն

Երեւան-10, Փավստոս Բյուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 562635, 563505 E-mail: info@spyur.am

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աբրաքսաս ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Ալս Էդգրումփ ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Արդի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Բոնուս բրոք ՓԲԸ
ք. Երեւան, Տիգրան Մեծի 7
Հեռ.՝ 540223

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

Էռայոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.40/2
Հեռ.՝ 620600

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. նոյեմբեր 22-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listing	Առք* Bid: Լավագույն գին Best price	Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: Ընդհանուր Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Ընդհանուր Total qnt.	Կնքված գործարքներ Transactions: Նվազ. գին Day low	Կնքված գործարքներ Transactions: Առավ. գին Day high	Կնքված գործարքներ Transactions: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Կնքված գործարքներ Transactions: Ընդհանուր Total qnt.	Ծավալը Volume
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHB	B				2.500.0	2.500.0	21					
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBP1	B				58.000.0	58.000.0	7					
ԵՐ. ՄԱԿԱՐՈՆԻ ԳՐ.	EJMG	B				47.0	47.0	526					
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՐ.	ESHG	B	500.0	500.0	100	1.000.0	1.000.0	2.996					
ՀԵԼԻԿՈՊՏԵՐԱՅԻՆ	HELM	B				47.1	47.1	5.000	47.0	48.0	47.2	18.261	861.569.4

[illegible]

Այս տեղեկությունները հրապարակվում են [illegible] www.armex.am

© Armex

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւանի համայնքի ավագանու 26.07.2002 թ. թիվ 18 եւ քաղաքապետի 19.11.2002թ. թիվ 85 որոշումներով ս. թ. նոյեմբերի 23-ից կազմակերպվում է Բլբուլյան փողոցի թիվ 75 շենքի առաջին հարկում գտնվող ոչ բնակելի 25,68 քմ տարածքի աճուրդային վաճառքը:

Աճուրդը տեղի կունենա քաղաքապետարանի շենքում 23.12.2002 թ.:

Աճուրդային վաճառքին մասնակցել ցանկացողները կարող են հայտեր ներկայացնել քաղաքապետարան մինչեւ 21.12.2002 թ.:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 3-21-38:

ԻՋԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

YEREVAN Guide

ՆՈՐ ՏԱՐՎԱ ՀԱՍՈՒԿ ԹՈՂԱՐԿՈՒՄ ԵՒ ՀԱՍՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Երեւանյան ուղեցույց
Ամենատարածված եւ հեղինակավոր տուրիստական ուղեցույցը Երեւանում
Բաժանվում է Հազարավոր Օրինակներ
Անվճար
Գովազդի տեղադրման համար դիմել
56.82.25 56.02.16

«Ազգ» տպագրատուն. Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 22. 11. 2002 Գինը 100 դրամ